

«РАБОТИҚАЛМОҚ»:

ЎЗГАРИШЛАР ФАҚАТ ИНШООТЛАРДА ЭМАС, ҲАР БИР КЎЧА ВА ОИЛАДА ЮЗ БЕРЯПТИ

Барча саъй-ҳаракатлар бирлаштирилса, муаммолар ечимсиз қолмайди

Республика ишчи гуруҳининг Хонқа туманидаги фаолияти бир ҳақиқатни яна бир бор исботлади: аҳолини ўйлантираётган аксарият масалани қуйи бўғинда ҳал қилса бўлади, фақат бунинг учун ички имкониятларни излаб топиш, барча тизимдаги куч ва саъй-ҳаракатларни бирлаштириш лозим.

2

Томорқачилик ҳудуднинг «ўсиш нуқтаси»га айланган

2022 йил давомида 14 та хонадон фойда ҳисобига енгил автомашина сотиб олди, 10 нафар маҳалладошимиз муқаддас ҳаж зиёратига бориб келди. етмишвой ортиқов маҳалладаги намунали томорқа эгаси ҳисобланади. у 2022 йил давомида 270 млн. соф даромад олишга эришди.

8

Ўзини ўзи банд қилган шахсга қандай имкониятлар мавжуд?

Ўзини ўзи банд қилувчилар ҳеч қандай суғурта ва бошқа йиғимларни тўламайдилар. Улар учун ойлик ёки йиллик даромад бўйича ҳеч қандай чекловлар мавжуд эмас. Ойига 10 млн. сўм ишлаб топсангиз ҳам, ҳеч ким фаолиятингизни тўхтатиб, ЯТТ ёки МЧЖ очишга мажбурламайди.

11

38,4 фоиз ота-она мактаб таълимидан қониқмайди

Аксарият ота-оналар репетитор хизматидан фаол фойдаланади. 59,1 фоиз ота-оналарнинг фикрига асосан, мактабларнинг ўқув режасида мактабдан ташқари мустақил равишда ўрганиш мумкин бўлган фанлар мавжуд.

12

БАРЧА САЪЙ-ҲАРАКАТЛАР БИРЛАШТИРИЛСА, МУАММОЛАР ЕЧИМСИЗ ҚОЛМАЙДИ

Давлатимиз раҳбари топшириғи асосида тузилган Республика ишчи гуруҳининг Хонқа туманидаги фаолияти инсон қадрини улуглашдек эзгу ғоялар ижобати билан уйғун кечди. «Оққўрғон тажрибаси» асосида Хонқанинг 44 та маҳалласида уйма-уй, хонадонма-хонадон ташкил қилинган сайёр қабуллар халқ билан мулоқот тизимини янги босқичга олиб чиқишда яна бир муҳим босқич бўлди.

Хонқада кооперация асосидаги бир қатор янги лойиҳаларни амалга оширишга киришилди. Айтайлик, «Ораста биосервис» МЧЖ раҳбари 55 ёшли Замира Зарипова биомасулотлар етиштиришда 30 йиллик тажрибага эга. Бу аёл 4 йилдан бери «Эхтиром» маҳалласидаги уйида «Олтинкўз», бракон, трихограмма, цитотрога каби биомасулотлар етиштириб, 5 та фермер хўжалигига етказиб берапти. Бир мавсумда 40 миллион сўмгача соф фойда топаётган аёл маҳалладошларидан беш нафарини доимий, ўнга яқинини эса мавсумий иш билан таъминлаган.

Республика ишчи гуруҳи бу корхона фаолиятини ўргангач, Замира Зарипова раҳбарлигида кооперация асосида биомасулотлар етиштириш лойиҳаси ишлаб чиқилди. Унга кўра, кооперацияга 30 нафар хонқалик ишсиз хотин-қиз бириктирилиб, 15 та фермер хўжалиги билан ҳамкорлик йўлга қўйилади. Бунинг учун туманнинг бошқа бир ҳудудидаги бўш бинодан ўрта хона ажратилди. Ҳадемай, бу хоналар табиий газ, электр энергияси, сув тармоқларига уланади. Кооперацияга дастмоя учун 90 миллион сўм субсидия ажратилади. Бу маблағга зарур жиҳозлар, хомашё харид қилиниб, иш бошланади.

Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, 15 та фермер хўжалигининг минг гектар ғалла ва пахта майдонлари учун 2 миллион дондан «Олтинкўз» ва бракон, 10 килограмм трихограмма тайёрлаб берилса ҳам, 799 миллион сўмдан зиёд фойда олинади. Бу эса кооперациянинг ҳар бир аъзосига ўртача 4 миллион сўм атрофида ойлик маош тўлаш имконини беради. Яъни ишлаб чиқариш учун бино, имконият, дастмоя бор,

тайёр масулотни сотиб олувчи бор. Фақат куч-ғайрат ва илм билан ишлаш керак, холос. Бу орада иссиқхоналар учун янги биомасулотлар тайёрлашнинг йўлга қўйилиши кооперацияни фақат ғалла-пахта мавсуми учун эмас, йил бўйи ишлатишга эришилади.

Шу билан бирга, ўрганишлар натижасида ишсизлиги аниқланган 125 нафар мурожаатчига субсидия асосида тикув машиналари, пишириқ пишириш печлари ажратилгани уларнинг уйида ишлаб даромад топиши учун яна бир қўшимча имконият бўлди.

«Ватанпарвар» маҳалласида яшовчи 48 ёшли Наргиза Раҳимова 20 йилдан бери, 33 яшар қўшниси Гулшод Қурбонова эса 10 йилдан бери эски тикув машинасида ишлаб келарди. Наргиза кўрпа-тўшак, ёстиқлар, бешик анжомлари тайёрласа, Гулшод асосан хотин-қизлар учун қўйлак ва камзуллар тикиб беради. Эски тикув машинаси анчадан бери яхши ишламаслиги боис буюртмалар камайиб кетганидан сал ўйланиб юрган икки аёлга ҳам субсидияга янги тикув машинаси берилгани уларга чиндан Янги йил байрами совғаси бўлди.

Бундан ташқари, оилавий тадбиркорликни ривожлантириш дастурлари орқали 106 та лойиҳага 3,3 миллиард сўм имтиёзли кредит ажратишга қарор қилинган бўлса, шундан 38 нафар мурожаатчига 1,3 миллиард сўм кредит берилиши таъминланди.

Йўллар таъмири, электр энергияси, ичимлик сув, суюлтирилган газ ва кўмир таъминоти каби аҳолининг энг бирламчи ҳаётий эҳтиёжлари билан боғлиқ қатор масалаларга жойида ечим топилди. Хусусан, «Мустақиллик», «Дўрмон», «Зинахос», «Олчин» каби маҳаллалардаги 21 км. тупроқ кўчалар тош йўлга айлантирилиши

билан аҳолининг узоғи яқин, йўли раво бўлди.

Таянч, Мангулик, Мустақиллик, Истиқлол, Тома сингари қишлоқларда 8 та янги трансформатор ўрнатилиб, 220 та эскирган симёғочлар бетон ўстунларга алмаштирилди, қарийб 20 км. янги тармоқ тортилди. Натижада 900 та хонадон, уларда яшаётган инсонлар қалби ҳам янада чароғонлашди. Бу жараёнда яна бир янгилик – «Темир дафтар»га киритилган 37 та оила хонадонлари «Саховат ва кўмак» жамғармаси маблағлари ҳисобидан сув иситиш қурилмаси қуёш панеллари билан таъминланди.

Аҳоли талабидан келиб чиқиб, қарийб 10,5 минг донга суюлтирилган газ баллони алмаштирилган бўлса, 2 минг 215 тонна кўмир олиб келиниб, эҳтиёжманд оилаларга тарқатилди. Ичимлик сув таъминоти билан боғлиқ қатор масалалар жойида ҳал қилинди. Айтайлик, «Гулғунча» маҳалласи «Ўрганч» кўчасидаги 20 дан зиёд хонадонда яшовчиларда сув таъминотидаги авария ҳолатларидан зада бўлиб кетган. Айни шу масалада мазкур ҳудуддан ариза-шикоят кўп эди. Ўрганишлар асносида «Ўзсўвтаъминот» акциядорлик жамияти ҳисобидан «Гулғунча»нинг «Ўрганч» кўчасида 1970 йилларда ўрнатилган ва табиийки, бугун буткул эскириб кетган сув тармоғини янгилаб бериш ишларига киришилди.

Давлатимиз раҳбарининг «Таълим сифатини ошириш – Янги Ўзбекистон тараққиётининг яқкаю ягона йўлидир» ғояси таълим тизими ходимлари билан мулоқотларнинг бош мавзуси бўлди. Айни шу мулоқотлар натижасида Хонқадаги 30 та мактабга жами 900 миллион сўмлик электрон доскалар ва компьютер жамланмалари

топширилиши билан энди туманнинг барча 52 та мактаби тўлиқ шундай замонавий таълим жиҳозларига эга бўлди.

Тиббий кўриклар натижасида хасталик аниқланган 146 нафар бемор вилоят ва туман шифохоналарига ётқизилган бўлса, ногиронлиги бор 63 нафар инсон аравачалар ва реабилитация воситалари билан таъминланди. Оғир турмуш шароитига тушиб қолган хотин-қизлар ва ёшлар муаммоларини ҳал қилиш, ижтимоий ҳимояга муҳтож инсонлар уй-жойларини таъмирлаш, аҳолига моддий ёрдам кўрсатиш учун маҳаллий бюджетдан 1,5 млрд. сўм ажратилди. Боқувчисини йўқотган, оғир шароитдаги 73 нафар аёلнинг уй-жойлари таъмирлаб берилди.

Мухтасар айтганда, давлатимиз раҳбари топшириғи асосида тузилган Республика ишчи гуруҳининг Хонқа туманидаги фаолияти бир ҳақиқатни яна бир бор исботлади: аҳолини ўйлантираётган аксарият масалани қуйи бўғинда ҳал қилса бўлади, фақат бунинг учун ички имкониятларни излаб топиш, барча тизимдаги куч ва саъй-ҳаракатларни бирлаштириш лозим.

Хонқанинг 44 та маҳалласида «Оққўрғон тажрибаси» асосидаги ўрганишлар давомида аниқланган 6 минг 260 дан зиёд масаланинг 4,5 мингдан ортиғи жойида ҳал қилинган бўлса, қолган муаммолар бўйича «Йўл харитаси», туман, сектор ва маҳалла даражасидаги ҳар бир раҳбар, ҳар бир масъулнинг ҳар ҳафталик иш режаси ишлаб чиқилиб, назоратга олинди. Бу борадаги вазифалар натижадорлиги эса улар фаолиятига баҳо беришда асосий мезон бўлади.

Республика ишчи гуруҳи.

ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ МУАММОЛАР ИШЧИ ГУРУХ НАЗОРАТИДА

ЎРГАНИШЛАР ДАВОМИДА АНИҚЛАНГАН ОҒИР ТУРМУШ ШАРОТИДА ЯШОВЧИ 9 НАФАР АЁЛНИНГ УЙ-ЖОЙЛАРИ ТАЪМИРЛАНДИ. БУНИНГ УЧУН 100 МЛН. СЎМ МАБЛАҒ САРФЛАНДИ. ШУНИНГДЕК, ЁРДАМГА МУҲТОЖ, ЭХТИЁЖМАНД ОИЛА ВАКИЛЛАРИ БЎЛГАН 12 НАФАР ҚИЗНИНГ 79,7 МЛН. СЎМ ТЎЛОВ КОНТРАКТЛАРИ ТЎЛАБ БЕРИЛДИ

Хабарингиз бор, давлатимиз раҳбари топшириғига мувофиқ, ҳудудларда иш олиб бораётган Республика ишчи гуруҳи янги йилнинг илк кунларидаги фаолиятини Қорақалпоғистон Республикасида давом эттирмоқда. Хўжайли туманидаги маҳаллаларда аҳоли муаммолари ва ижтимоий-иқтисодий масалаларни аниқлаш ҳамда ҳал этиш бўйича секторлар ва маҳаллалар кесимида «хонадонбай» иш олиб борилмоқда.

Ишчи гуруҳ томонидан бугунги қадар 26 та маҳалладаги 24 894 та хонадон ўрганилди. Уйма-уй юриш давомида 3 129 та муаммо аниқланиб, 2 057 таси жойида ҳал этилди, 1 072 та масала бўйича ишлар назоратга олинди. Қувонарлиси, ўрганишлар давомида алоҳида эътибор ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан оғир аҳволда қолаётган аҳоли қатламига қаратилди ҳамда уларга амалий кўмак бериш пировард мақсад, деб белгиланди.

Жумладан, 180 нафар фуқаро доимий ишга жойлаштирилди, 136 нафар фуқаро касб-ҳунарга қайта тайёрлашга йўналтирилди, 60 нафар фуқаронинг ўзини ўзи банд қилишига кўмаклашилди, 27 нафар фуқароларга ишсизлик нафақаси тайинланди.

Хўжайли касб-ҳунар мактабида «Бўш иш ўринлари кўргазмаси» ташкил этилиб, 400 дан ортиқ ишсиз фуқаро ишти-

роки таъминланди, уларнинг 156 нафарига доимий ишга жойлашиш учун йўлланмалар тақдим этилди, 37 нафари касб-ҳунарга ўқишга йўналтирилди, 24 нафар фуқарога ташкиллаштирилган меҳнат миграцияси асосида ишга тавсиялар берилди.

Аҳолини тadbиркорликка жалб қилиш жамғармаси маблағлари ҳисобидан 110 нафар фуқарога 770 млн. сўм субсидия маблағларига асбоб-ускуна ва меҳнат қуроллари олиб берилди. Тижорат банклари томонидан 8,8 млрд. сўм миқдорида кредитлар ажратилди.

Оилавий тadbиркорликни ривожлантириш дастурлари доирасида туманда мавжуд эхтиёжлардан келиб чиқиб, 169 та лойиҳага 1,7 млрд. сўм имтиёзли кредит маблағлари учун тавсияномалар ажратилди.

«Темир дафтар»га қиритилган, 28 та эхтиёжманд оилага кўмаклашиш ҳамда уларни

қўллаб-қувватлаш мақсадида «Саховат ва кўмак» жамғармаси ҳисобидан 29,1 млн. сўм бир марталик моддий ёрдам кўрсатилди.

Шунингдек, ҳомийлар томонидан «Амударё» маҳалласида яшовчи М.Нурибегов, Мустақиллик овулида яшовчи С.Қарядиева, «Шағалакол» маҳалласида яшовчи Л.Нурмухановаларнинг уй-жойлари таъмирлаб берилди. Бундан ташқари, М.Аметованинг уйига янгидан иситиш тизими ўрнатилди.

«Аёллар дафтари»га қиритилган 139 нафар хотин-қизга 83,4 млн. сўм миқдорида моддий ёрдамлар кўрсатилган бўлса, яна 48 нафар хотин-қизни ижтимоий аҳволи ўрганилиб, рўйхатга қиритиш бўйича тавсиялар берилди.

Ўрганишлар давомида аниқланган оғир турмуш шартотида яшовчи 9 нафар аёлнинг уй-жойлари таъмирланди.

Бунинг учун 100 млн. сўм маблағ сарфланди. Шунингдек, ёрдамга муҳтож, эхтиёжманд оила вакиллари бўлган 12 нафар қизнинг 79,7 млн. сўм тўлов контрактлари тўлаб берилди, 4 нафар уй-жойга муҳтож аёл туман Ижтимоий шаҳарчасидаги уйларга жойлаштирилди.

Ўз навбатида маҳаллалардаги ёшлар муаммоларини ҳал этиш йўналишида «Ёшлар дафтари» жамғармаси ҳисобидан 87 нафар ёшга 162,5 млн. сўм ёрдам берилди. Жумладан, 22 нафарига 72,1 млн. сўмлик тўлов-контрактлари тўланди.

Муҳими, Президент топшириғи асосида маҳаллаларда олиб борилаётган бу ўрганишларда одамларнинг дарду ташвишлари эшитилиб, уларни ҳал этиш орқали жойлардаги долзарб муаммоларга самарали ечим топилмоқда.

**Хайрулло
АБДУРАҲМОНОВ.**

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАП?

УЧ МАҲАЛЛАНИНГ УЧ МУАММОСИ ҲАЛ ЭТИЛДИ

Шаҳрихон тумани маҳаллаларида аҳоли мурожаатларини тезкорлик билан ҳал этиш, янги иш ўринларни яратиш борасида ижобий натижаларга эришилмоқда.

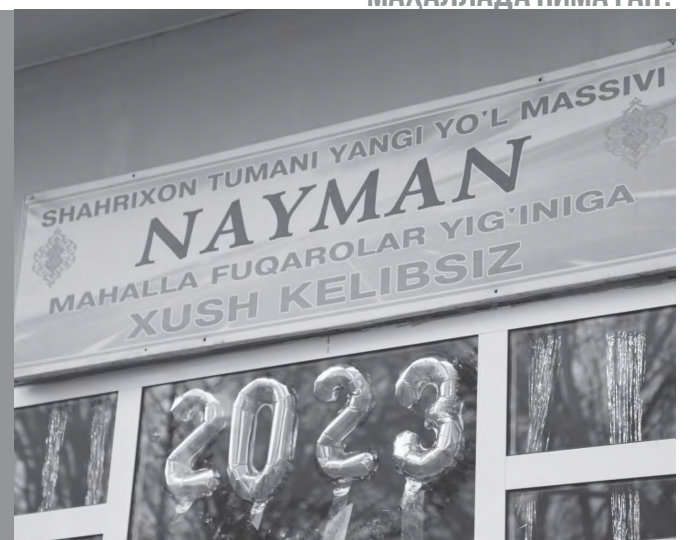
«Янги ваҳим» маҳалласида ип йигирув, бўёқ ва сочиқ тўқув ишлаб чиқариш фабрикаси қурилмоқда. Мазкур лойиҳа 4 гектар майдонда қад ростлаб, тўлиқ иш бошлаганидан сўнг 1400 нафар фуқаролар иш билан таъминланади.

Аҳоли мурожаатларини ҳал этиш йўналишида «Шайдо» маҳалла фуқаролар йиғинида яшовчи фуқароларнинг мурожаатлари жойига бориб ўрганилди. Хусусан, маҳалла аҳолиси ичимлик сув муаммосида мурожаат қилишган эди. Уларнинг мурожаатларини ижобий ҳал этиш мақсадида ичимлик сувни чиқариш ва аҳолига етказиб бериш учун сув

насосига қўшимча компрессор олиб келиниши белгиланди. Эндиги навбатда компрессор орқали ичимлик сув ичишга яроқли ҳолга келгунга қадар тозаланади ва шундан сўнг аҳолига етказиб берилади.

«Найман» маҳалла фуқаролари томонидан трансформаторни янгисига алмаштириш юзасидан қилинган мурожаат ҳам ижобий ҳал этилди. Вилоят ҳокимининг ўринбосари Б.Ҳамраев бошчилигидаги ишчи гуруҳ ушбу маҳаллада бўлиб, эски трансформаторни янгисига алмаштиришди.

Мухбиримиз.

ПРЕЗИДЕНТ ТАШАББУСИ: ОЛИС ОВУЛЛАРГА ЯНГИ ДАВР НАФАСИ КИРИБ КЕЛЯПТИ

Давлатимиз раҳбари 2022 йил 23-24 Февраль кунлари Қорақалпоғистон Республикасига ташрифи давомида берган топшириқлари асосида мамлакатимизнинг барча вилоятлари Оролбўйининг ҳар бир шаҳар ва туманига бириктирилди. Мазкур ташаббус асосида Наманган вилояти кўмагида Қораўзак тумани ҳудудини ривожлантириш мақсадида 35 банддан иборат «Йўл харитаси» тасдиқланди.

Айтиш керакки, мазкур «Йўл харитаси» доирасида тумanning барча овул ва маҳаллаларида кенг кўламли бунёдкорлик ишлари амалга оширилди, ижтимоий инфратузилма объектлари зарур техник воситалар билан жиҳозланди, юзлаб фуқароларнинг бандлиги таъминланди. Мухими, бу ташаббус доирасида кўплаб маҳаллаларга фойз-барака, оилаларга тўкинлик кириб борди.

Тумандаги 13 та шаҳарча ва овул фуқаролар йиғинига Наманган вилоятининг шаҳар ва туманлари бириктирилган. Ҳар бир маҳаллада аҳоли бандлигини таъминлаш, кам таъминланган оилалар, ногиронлиги бўлган шахсларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш борасида кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, қиймати 2,1 миллиард сўм бўлган турли ўлчамдаги сув сақлаш сиймлари, озик-овқат, қишлоқ хўжалиги ҳамда текстиль маҳсулотлари тумanning ижтимоий муҳофазага муҳтож оилаларига бепул етказиб берилди.

Бундан ташқари, Қуралпа овул фуқаролар йиғинида 14,1 километр ички йўллар таъмирланди, Қораўзак ҳамда Маданият овулларида пиёдалар йўлаги текисланди, Қойбак, Қораўзак овул фуқаролар йиғинларида тунги ёриткичлар ўрнатилди. Туман маркази — «Ғарезсизлик гузари» маҳалласида истиқомат қилувчи Амангул Қалимбетова ва Роза Турдиеванинг уй-жойларини таъмирлаб бериш, туман ҳудудидаги 10 148 гектар ер майдонларини фойдаланишга киритиш ишлари амалга оширилди.

— Ҳудудимизга Поп тумани бириктирилган бўлиб, аҳоли бандлигини таъминлаш, кам таъминланган оилаларни ижтимоий қўл-

лаб-қувватлашга яқиндан ёрдам бермоқда, — дейди **Академик Сабир Камалов номли овул фуқаролар йиғини раиси Женис Бекбаулиев**. — Наманганлик дўстларимизнинг ҳар бир ташрифи дўстлик байрамига айланади. Маиший хизмат кўрсатиш контейнерларининг ўрнатилиши натижасида аҳолига сартарошхона, аёллар гўзаллик салони, тикувчилик цехи, автомобилларга техник хизмат кўрсатиш шохобчалари ишга туширилди. Овул ёшларининг бандлиги таъминланди. Аҳолининг ўзини ўзи банд қилиши учун 78 хонадоннинг ҳар бирига 20-30 бошдан парранда, маиший техникалар, шунингдек, ёшларнинг даромадга эга бўлиши учун тикув машиналари, компьютер жамланмалари тақдим этилди.

Наманганда текстиль, енгил саноат яхши ривожланган. Ҳозирда ўн мингдан ортиқ бўш иш ўринлари мавжуд. Режага кўра, вилоятнинг ҳар бир ҳудудига 100 нафардан ёш сафарбар этилиб, шу орқали 1 400 нафарга яқин қораўзакликларнинг бандлиги таъминланади. Ҳудуднинг ўзида эса Қораўзак агро-иқтисодиёт коллежининг бўш турган биноси ўрнида қиймати 4,3 миллиард сўмлик тикувчилик корхонаси фойдаланишга топширилди. «Namangan-Qora'ozak tekstil» масъулияти чекланган жамияти давлат рўйхатидан ўтказилиб, янги иш ўринлари яратилди.

— Янги корхонанинг фаолият бошлаши билан уйда ишсиз ўтирган 60 нафарга яқин хотин-қиз иш билан таъминланди, — дейди **иш юритувчи Дилбар Камалова**. — Корхонамизга Хитой Халқ Республикасидан олиб келинган замонавий ускуналар ўрнатилган. Ҳозирги вақтда тикувчиларимиз

томонидан 4-5 хилдаги маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда. Яқин кунларда ушбу маҳсулотларни Россия Федерациясига экспортга чиқариш режалаштирилган. Ходимлар учун барча шароитлар яратилган. Зарур хомашёлар вақтида етказилапти.

Бундан ташқари, тумандаги 10 нафар хотин-қизга 50 миллион сўмлик тикув машинаси олиб берилиб, уларнинг бандлиги таъминланди.

Туманда маиший сервис (сартарошхона, чевархона, автотеххизмат) хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантириш мақсадида барча фуқаролар йиғинлари ҳудудида 13 та контейнер етказилиб, белгиланган жойларга ўрнатиб берилди. Натижада чекка ҳудудлар аҳолиси эндиликда туман марказига келиб юрмасдан, ўз ҳудудида маиший хизмат турларидан фойдаланиш имкониятига эга бўлди. Шунинг натижасида янги иш ўринлари яратилди.

Айни жараёнларда аҳолини чуқурлаштирилган тиббий кўриқдан ўтказишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Хусусан, туғма юрак нуқсонига гумон қилинган 20 нафар бемор тиббий кўриқдан ўтказилиб, шундан 2 нафариди Наманган вилояти кардиология марказида жарроҳлик амалиёти ўтказилди. Туман тиббиёт муассасаларига 998,5 миллион сўмлик тиббиёт асбоб-ускуналари етказиб берилди.

Тумандаги умумтаълим мактаблари ва мактабгача таълим ташкилотларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, ўқувчилар билан тарбияланувчиларга етарли шарт-шароит яратиш чоралари кўрилмоқда. Жумладан, 33 та мактабга зарур ускуналар (электрон доскалар, видеопроектор, адабий китоблар) ҳамда 313,8

миллион сўмлик 3 турдаги (рубоб, доира, дутор) 198 дона мусиқа чолғу асбоблари топширилди.

— «Самат», «Тознинг овули», «Қорамойин» ҳамда «Богейели» аҳоли пунктларида истиқомат қилувчи 56 та хонадон фарзандлари учун мактабгача таълим ташкилотини қуриш муаммо бўлиб келаётган эди, — дейди **Қораўзак овул фуқаролар йиғини раиси Жеткербай Атаиязов**. — Уйчи тумани раҳбарларидан амалий ёрдам сўрадик. Уларнинг ёрдами билан 80 ўринли мактабгача таълим ташкилоти биносининг қурилиш ишлари бошлаб юборилди. Яқин кунларда фойдаланишга топширилади. Бундан ташқари, 82 та хонадонга турли кўринишдаги ҳомийлик ёрдами кўрсатилди.

Тумандаги ёшлар етакчилари билан биргаликда маҳалла ёшларининг бўш вақтини мароқли ўтказиш, уларни санъат, спорт, ахборот технологиялари ҳамда китобхонлик йўналишларига жалб қилиш борасида қатор чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Жумладан, туман ёшлари ўртасида мини футбол ва стол теннис бўйича «Наманган вилояти ҳокими» кубоги учун мусобақалар ҳамда 5000 қадам юриш марафони ўтказилиб, ғолиблар муносиб тақдирланди.

Умуман олганда, Наманган вилояти ҳокимлигининг амалий ёрдами билан амалга оширилаётган бунёдкорлик ишлари Оролбўйининг чекка ҳудудларидан бири ҳисобланган Қораўзак тумани аҳолисининг турмуш тарзини янада яхшилаш, бандлигини таъминлаш ва даромадини ошириш, энг муҳими, бугунги кундан рози бўлиб яшашига хизмат қилмоқда.

И.ПЎЛАТОВ тайёрлади.

«РАБОТИҚАЛМОҚ»: ЎЗГАРИШЛАР ФАҚАТ ИНШООТЛАРДА ЭМАС, ҲАР БИР КЎЧА ВА ОИЛАДА ЮЗ БЕРЯПТИ

ОДАМЛАР ҲАЁТИГА ФАЙЗ КИРИБ КЕЛДИ. АЁЛЛАР, ЁШЛАР ИШЛИ БЎЛДИ. ЭНГ МУҲИМИ, БОҚИМАНДАЛИК КАЙФИЯТИ ЎРНИНИ ТАДБИРКОРЛИК РУҲИ ЭГАЛЛАДИ. ҲАР БИР МАҲАЛЛА АҲЛИ ЎЗ ҲАЁТИНИ ЯХШИ ТОМОНГА ЎЗГАРТИРИШГА, ФАРОВОН ЯШАШГА ИНТИЛМОҚДА

Обод ва файзли маҳалла — юрт кўрки. Бугун юртимизда бунёдкорлик, ободлик, тараққиёт кириб бормаган маҳалла қолмади. «Обод қишлоқ» ва «Обод маҳалла» дастурлари узоқ-яқин маҳаллалардаги одамлар ҳаётига мазмун олиб кирапти.

Мисолни ўзимиздан айтмиз. Касбимиз тақозоси билан етти-саккиз йил аввал пойтахтдан юзлаб чақирим узоқликдаги маҳаллаларга борганимизда, шу кўчалар асфальт бўлади, мактаблар қайта қурилади, қишлоқ болалари ҳам боғчага қатнайди, тоза ичимлик сув келади, хотин-қизларга маҳалланинг ўзида иш ўрни яратилади, деса, ростки, ишонмасдик. Чунки асосимиз йўқ эди. Бугун эса обод қишлоқлару файзли маҳаллаларга ҳамманинг, ҳатто ривожланган юрт одамларининг ҳаваси ортапти.

Қишлоқ одамларининг яшаш шароити замонавийлашди. Бир пайтлар тасаввуримизга сиғмаган кўплаб янгилıklar рўй берди. Масалан, илгари тоза ичимлик сув муаммо бўлган маҳаллаларга энди зилол сув оқади. Замонавий ахборот технологиялари воситасида шундоқ юртимизнинг бир чеккасидаги қишлоқда туриб, дунёнинг исталган бурчаги билан истаган пайтда боғланиш, интернет орқали янгилıklarдан хабардор бўлиш мумкин. Бундай ўзгаришлар Бухоро вилоятининг олис маҳаллаларида оддий ҳолга айланыпти.

МАҲАЛЛА МАРКАЗИДА БАРЧАСИ МУЖАССАМ

Айтиш керакки, ҳудудларни обод қилиш, қишлоқ ва маҳаллаларда инфратузилма билан боғлиқ энг долзарб масалаларни тизимли ҳал этиш, хусусан, жойларда ички йўллар, ичимлик сув, электр энергияси ва газ таъминоти, таълим, соғлиқни сақлаш, маданият, спорт ва бошқа инфратузилма объектларини яхшилаш, шу асосда аҳоли учун муносиб турмуш шароитларини яратишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Мазкур вазифани вилоятда намуна тариқасида татбиқ этиш мақсадида Бухоро туманидаги 10 минг нафарга яқин аҳоли истиқомат қилувчи «Работиқалмоқ» маҳалласи танланди.

Бир пайтлар «Работиқалмоқ» дейилганда, бухороликлар кўз ўнгига «Маданият» номи билан танилган шинам,

файзли, намунали бир гўша гавдаланарди. Кейинчалик бу тасаввурлар ўзгарди. Маҳалла инфратузилмаси яхшилаш бўйича олиб борилган ўрганишлар давомида ҳудуддаги инфратузилма объектлари, йўллар ва бошқа соҳаларда қатор камчиликлар аниқланди. 2023 йил аввалида эса ушбу маҳаллага яна олдинги файзу тароват қайтди.

Инфратузилма тубдан яхшиланди. Маҳалланинг ўтган асрнинг 80-йилларида қурилган биноси меъморий жиҳатдан буткул янгича қиёфага келтирилди. Бунда мазкур маҳаллани «Янги Ўзбекистон»нинг «Янги маҳалласи» сифатида аҳолини жиқлаштирадиган, уларнинг муаммоларига ечим топиши билан бир қаторда, бой тарихидан дарак бергучи ҳамда маданий ҳордиқ чиқарадиган маскан сифатида янгилашга киришилди. Натижада янгича шакл ва мазмундаги маҳалла маркази қад ростлади.

Эътиборлиси, маҳалла биносида ҳудуднинг ўзига хос анъана ва қадриятлари, турмуш тарзини ўрганиш, тарғиб этиш ва келгуси авлодларга етказиш мақсадида Ўзбекистон тарихида биринчи марта нодавлат музей ташкил этилиб, Адлия вазирлигида рўйхатга олинди. Табиийки, нега айнан музей, деган савол туғилади.

Гап шундаки, «Работиқалмоқ» маҳалласидан жаҳон, Осиё, мамлакат миқёсидаги нуфузли мусобақаларда ғолиб бўлган кўплаб полвонлар, шунингдек, донгдор пахтакору ғаллакорлар етишиб чиққан. Бу ўринда дзюдо бўйича жаҳон чемпионлари Шухрат Очилов, Ақобир Қурбоновларни, миришкор деҳқон, Ўзбекистон Қаҳрамони Муҳаммад Аҳмедовни эслашнинг ўзи кифоя. Бинобарин, нодавлат музей ёшларни она-юртга меҳру муҳаббат, эзгу анъаналарга садоқат руҳида тарбиялашга хизмат қилади.

Шунингдек, ота-оналарнинг талаб ва истакларига асосан, маҳалла биносида халқаро талабларга мос жиҳозланган алоҳида шахмат тўғараги хонаси ташкил этилди. Шу

билан бирга, мажмуада ҳудудни комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича 2-сектор штаби ва ҳуқуқ-тартибот маскани жойлаштирилди ҳамда жиноятчиликдан холи ҳудудга айлантириш мақсадида 40 та замонавий видеокузатув мосламалари ўрнатилди.

МАҲАЛЛА «ИШСИЗЛИКДАН ХОЛИ ҲУДУД» МАҚОМИГА ЭГА БЎЛДИ

Эзгу ташаббус туфайли ҳудуднинг қиёфаси бутунлай ўзгарди. Маҳаллада 50 ўринли янги хусусий мактабга таълим ташкилоти иш бошлади. Бу билан кўплаб ота-оналар, боғча ёшидаги болажонларнинг азалий орзуси ушaldi.

Ёшлар ва аёллар бандлигини таъминлаш мақсадида тикувчилик кооперацияси ташкил этилди. Бу ерда 50 та янги иш ўрни яратилди. Эътиборлиси, «Ёшлар дафтари» ва «Аёллар дафтари»даги 20 нафар ишсизларга бепул тикувчилик машинаси ажратилиб, кооперация аъзоллигига қабул қилинди. Жорий йилнинг 1-чорагида ушбу кооперацияда қўшимча яна 30 та иш ўрни яратилиши режалаштирилган.

Дарвоқе, маҳалла ҳудудида кичик саноат зонаси ташкил этилгани айни муддао бўлди. 9 та бизнес лойиҳанинг рўёбга чиқарилиши ортидан 188 та иш ўрни яратилди. Бу билан «Работиқалмоқ» маҳалласи «ишсизликдан холи ҳудуд» мақомига эга бўлди.

Ҳозирда маҳалла маркази ҳудудида «Тадбиркорлар хиёбони» барпо этилмоқда. Ушбу хиёбондан «Кўргазма маркази», «Тадбиркорларга хизмат кўрсатиш маркази», «Тадбиркорлар академияси» ўрин олади. Шунингдек, бу ерда аҳоли, айниқса, нуронийлар ва ёшлар маънавий ҳордиқ чиқариши учун «Нуронийлар маскани», «Тематик хиёбонча»лар, «Book Cafe» ва ҳаммом бунёд этилган.

Натижада одамлар ҳаётига файз кириб келди. Аёллар, ёшлар ишли бўлди. Энг муҳими, боқимандалик кайфияти ўрнини тадбиркорлик руҳи эгаллади. Ҳар бир маҳалла аҳли ўз ҳаётини яхши томонга ўзгартиришга, фаровон яшашга интилоқда. Табиийки, халқимиз ҳаёти фаровон экан, мамлакатимиз қудрати ҳам юксалиб бораверади.

Умуман олганда, бугун «Работиқалмоқ» маҳалласидаги ўзгаришлар фақатгина маъмурий бино-иншоотларда эмас, ҳар бир кўчада, ҳар бир оилада юз бермоқда. Энг муҳими, маҳалла аҳли ҳаётида содир бўлаётган бундай ўзгаришларга, ислохотларга бефарқ эмас. Ташаббуслар ижроси ҳудуд аҳли турмуш тарзини кескин ўзгартириши, бугунги кундан завқланиб яшаши, уларда эртанги кунга бўлган ишонч ҳисси янада мустаҳкамланишида катта аҳамият касб этмоқда.

Санжар ИСМАТОВ.

«БУНЁДКОРЛИК ҲАР ЖАБҲАДА БЎЙ КЎРСАТЯПТИ»

БАРЧА ЮТУҚЛАР ОРТИДА ЎЗ МАҲАЛЛАСИНИ, ЮРТИНИ СЕВИШ, ХАЛҚҚА ЯҚИН БЎЛИШ ҒОЯСИ ЁТАДИ.
БЕРИЛГАН ИМКОНИАТДАН ТЎЛИҚ ФОЙДАЛАНИШ БИЛАН БИРГА, ИМКОНСИЗ ТУЮЛГАН МАСАЛАЛАРГА ЕЧИМ ТОПИШГА ИНТИЛАМАН

Инсонда юртга муҳаббат, Ватанга садоқат тўғрисида яшаб турган маҳалласида шаклланади. Шу боис мамлакатимизда маҳаллалар фаолиятини тўғри йўлга қўйишга катта эътибор қаратилмоқда. Бу имкониятлардан унумли фойдаланаётганлар катта марраларни мақсад қилишган. Бизнинг «Бунёдкор» маҳалламиз айти шу таърифга мос масканга айланиб бормоқда. Қувонарлиси, иш фаолиятимиз республикамизнинг бошқа маҳаллаларига ўрнатилган сифатида кўрсатилмоқда.

Яқин вақтларгача кўпчилик бу ерда яшашни истаман. Йўллар ниҳоятда таъмирталаб, инфратузилма ачинарли аҳволда эканидан ҳудуддаги тураржойлар, ер майдонлари паст тоифада баҳоланган. Уларнинг нархи бошқа ҳудудларга қараганда сезиларли равишда арзон бўлган. Мазкур вазият ҳукуматимиз эътиборига тушиб, вазият ижобий томонга тезда ўзгарди. Вилоят ҳокимининг ўзи маҳаллага кўчиб келиб, ободончилик ишларига бош-қош бўлди. Натижада унинг кўриниши қисқа вақт ичида кўркам ҳолатга келди.

Маҳалламизда аввал олий маълумотли инсонни топиш мушкул эди. Шунинг учун ишни ёшларга таълим-тарбия бериш бўйича ташаббусдан бошладим. Маҳалла ёшларининг чуқур билим олиши учун маҳаллада дастлаб ахборот-технологиялари маркази ташкил этдик. Бундан ташқари, маҳалла кутубхонасида инглиз ва араб тили курслари фаолият бошлади. Ахборот-технологиялари марказида ҳозирда 150 нафар бола таълим олмақда. Очилганидан бери 300 нафарга яқин йигит-қиз компьютер савдонлигининг биринчи босқичини тамомлади. Айти пайтда билим олаётган ёшларнинг 15 нафари иккинчи босқичга ўтган.

Маҳалламиз ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш бўйича ташаббусларга қўл урмоқда. Хусусан,

ҳудудга терак қаламчалари экиб, келгусида ундан олинадиган даромад ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларни қўллаб-қувватлашга йўналтирилади. Мақсад — маҳаллани ўзини ўзи молиялаштирадиган мустақил тузилмага айлантириш. Бу йўналишда ҳоким ёрдамчиси Шерзод Сулаймонов билан биргаликда бир қатор лойиҳалар ишлаб чиқилган. Терак қаламчалари парвариши ҳам шу лойиҳалар қаторидан жой олган. 2022 йилда 50 минг туп терак қаламчалари экилди.

Қолаверса, «Бунёдкор»да электрон маҳалла тизимини йўлга қўйишда яхши тажриба яратганимиз. Агар ўйланган режа амалга ошадиган бўлса, бу ерда ҳужжат юритиш ишларида янги тизим ишга тушади. Жараён янада энгиллашади. Аҳамиятлиси, бу режани амалга оширишда Ахборот технологиялари маркази тарбияланувчилари хизмати катта бўлмоқда. Масалан, маҳалладаги ҳар бир кўчанинг QR-кодли электрон паспорти яратилган. Кодга телефонингизни яқинлаштирсангиз, шу кўча тўғрисида барча маълумотлар тақдим этилади. Бу тизимни марказимиз ўқувчиси Лутфулло Зухриддинов яратди.

Жамоамиз ривожланиш ва ўсишга шунчалик катта эътибор берганки, буни ҳар ишга профессионал даражада ёндашишимиздан билиш мумкин. Айтилик, республика маҳаллалари ичида

илк бор ўз логотипимизни яратдик. Бунда Наманган шаҳридаги «IT School» раҳбари Муҳаммадали Убайдуллаев билан ҳамкорликда ишладик. Танлов эълон қилиб, шу асосида 317 та таклиф орасидан энг муносибини танлаб олдик.

Маҳалла кутубхонасида жаҳон классик адабиёти дурдоналаридан тортиб, ўзбек адабиётининг нодир намуналаригача топишингиз мумкин. Шу кунгача 500 нафардан ортқ йигит-қизлар келиб, мутолаа билан машғул бўлишди. Маҳалланинг ўз WiFi зонаси бўлиб, бу ерда кечки пайт Армреслинг мусобақаси, ҳафтада бир марта «Заковат» турнири ўтказилади. Маҳалла биносида тикувчилик цехи ташкил этилган бўлиб, бу ерда 30 нафар қиз касб сирларини ўрганмоқда. Тикувчиликни мукамал эгаллагач, улар яқин атрофдаги фабрикаларга ишга жалб қилинади. Шунингдек, кейинчалик «Бунёдкор» бренди асосида кийим-кечак тикиб, сотувини йўлга қўйишни режалаштирганмиз.

Республикада биринчи бўлиб Зомин туманидаги «Пешағор» маҳалласи билан ҳамкорлик меморандуми имзоладик. Унга кўра бир-биримизга ёрдам бериб, тажриба алмашамиз. Айтман десак, ижобий ўзгаришлар кўп. Масалан, ҳудудимизга 22 км. узоқликдан тоза ичимлик сув тармоғи тортиб келинди. Бу

бизнинг кўп йиллик орзуимиз эди. Асосий эътиборни илмга ва ишсизликка барҳам беришга қаратганмиз. Ҳоким ёрдамчиси Шерзодбек Сулаймонов ташаббуси билан маҳалла қошида мономарказ ташкил қилинган. Бунда тикувчилик ва пазандчилик касблари бўйича «Аёллар дафтари» ва «Темир дафтар»даги аёл-қизларни ўқитиб, ишга жойлаштираемиз.

Янги йил арафасида республикада яна бир ташаббусга қўл ўрдик. Яъни биринчилардан бўлиб маҳалла марказида арзонлаштирилган савдо ярмаркаси ташкил қилдик.

Табиийки, маҳаллада қилинган ёки энди режалаштирилаётган ишларга кўпчилиكنинг ҳаваси келиши табиий. Ўзимдан ҳам кўплар бу натижаларга қандай эришганимизни сўрайди. Буни ҳеч бир сири йўқ, дейман. Барча ютуқлар ортида ўз маҳалласини, юртини севиш, халққа яқин бўлиш ғояси ётади. Мақтаниш ёки нокамтарлик деб ҳисоблангану, раис сифатида давлат менга нима қилиб беради, деб ўтирмайман. Берилган имкониятдан тўлиқ фойдаланиш билан бирга, имконсиз туюлган масалаларга ечим топишга интиламан.

**Жобир АЛИХОНОВ,
Янги Наманган туманидаги
«Бунёдкор» маҳалла
фуқаролар йиғини раиси.**

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАП?

ЯНГИ ЙИЛ ЯНГИ БИНОДА ҚАРШИ ОЛИНДИ

Уйчи туманидаги «Ўнҳаёт» ва «Янгиер» маҳалла фуқаролар йиғинлари ходимлари Янги йилни замонавий шарт-шароитларга эга янги биноларда қарши олдди. Маҳалла раиси бошчилигидаги «бешлик» самарали фаолият юритиши учун уларнинг ҳар бирига алоҳида хона, қолаверса, кутубхона ва аҳолини қабул қилиш жойи ажратилган.

«Ўнҳаёт» маҳалласи илгари фаолияти тўхтатилган муассасага қарашли бўш турган бинода мослаштирилган учта хонада фаолият юритган эди. Эндиликда тадбиркор Юсуфжон Убайдуллаев бошчилигидаги бунёдкорлар «Обод қишлоқ» дастури доирасида 420 миллион сўм ҳисобига янги маҳалла марказини қуриб битказишди.

Ўз навбатида, «Янгиер» маҳалласи ҳам авваллари маҳаллага тегишли эски, кўримсиз бир бинода иш олиб боришига тўғри келган. Бугунги

кунда мазкур бино ўрнида тадбиркор Бахтиёр Мирзаев бошчилигидаги қурувчилар «Обод қишлоқ» дастури асосида 500 миллион сўм ҳисобига янги маҳалла маркази қад ростлади.

Ушбу икки маҳалланинг янги биноларда иш бошлаши муносабати билан «Маҳалла» хайрия жамоат фонди Наманган вилояти бўлими томонидан янги мебеллар тўплами ва компьютер жиҳозлари жамланмаси тақдим этилди.

Мухбиримиз.

«МАҲАЛЛАДАГИ «БЕШЛИК» — БИЗ БИР ОИЛАМИЗ»

МАҲАЛЛАДА 100 ДАН ОРТИҚ ИШ ҲАМЛАРИ ЯРАТИЛДИ, 85 НАФАР ФУҚАРОГА ИМТИЁЗЛИ КРЕДИТ АЖРАТИЛДИ, 6 НАФАР ИШСИЗ ФУҚАРОГА СУБСИДИЯ АЖРАТИШ ОРҚАЛИ ҲАМЛАРИ ҲАМЛАРИ БАНД ҚИЛИШГА ҚЎМАКЛАШИЛДИ, 100 НАФАР ФУҚАРО КАСБ-ҲУНАРГА ҲАМЛАРИ

Халқ фаровонлигининг ошиши, фуқароларимизнинг ўз ҳаётидан рози бўлиб, эртанги кунга қатъий ишонч билан муносиб ҳаёт кечиришини таъминлашда маҳалла институтининг ўрни ва аҳамияти беқиёсдир. Бу фикрлар исботини Боёвут туманидаги «Марказ» маҳалла фуқаролар йиғини фаолияти мисолида яққол кўриш мумкин.

Ўтган 2022 йил маҳалламиз ҳаётида қувончли воқеаларга бой бўлди. Йиғинимиз «Яшил макон» умумий лойиҳасини амалга оширишда туманда «Энг намунали маҳалла», дея эътироф этилди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, тизимдаги ўзгаришлар асосида иш бошлаган «бешлик» фаолияти, айниқса, самарали бўлмоқда. Ҳоким ёрдамчисидан тортиб, хотин-қизлар фаолигача маҳалла ривожини учун баҳам-жиҳат ишламоқда.

Ҳоким ёрдамчиси Ғуломжон Эшқўзиев фаолияти давомида ишсизларни банд қилиш, камбағалликни қисқартириш ва аҳоли даромадларини кўпайтириш мақсадида 32 та янги тадбиркорлик субъекти ташкил қилди. 100 дан ортиқ иш ўринлари яратилди, 85 нафар фуқарога имтиёзли кредит берилди, 6 нафар ишсиз фуқарога субсидия ажратиш орқали ўзини ўзи банд қилишга қўмаклашилди, 100 нафар фуқаро касб-ҳунарга ўқитилди.

Хатлов орқали 4 тоифага ажратилган хонадонлар ўрганилиб, «Темир дафтар», «Аёллар дафтари» ва «Ёшлар дафтари»га

киритилди. Уларга кредит маблағлари, субсидия ажратилиб, касб-ҳунарга ҳамда тадбиркорликка йўналтирилди. Қувонарлиси, Ғуломжон Эшқўзиев Касаба уюшмаси федерацияси Сирдарё вилояти кенгашининг 2022 йилда ўтказган танловида «Энг яхши ҳоким ёрдамчиси», деб топилиб, 1-даражали диплом ҳамда 30 млн. сўм пул мукофоти билан тақдирланди.

Ўз навбатида хотин-қизлар фаоли Малика Солиева фаолияти маҳалла ривожига муҳим ўрин тутмоқда. Хонадонма-хонадон юриб шакллантирилган рўйхатга кўра, маҳалламизда бугунги кунда хотин-қизлар сони 1 679 нафарни ташкил этади. «Аёллар дафтари»да 54 нафар хотин-қиз рўйхатга олинган.

Биринчи тоифадаги 20 нафар ишсиз хотин-қизнинг 18 нафари иш билан таъминланган, 1 нафари ўзини ўзи банд қилган, 1 нафари тадбиркорлик қилиш учун кредит олган.

Иккинчи тоифадаги 7 нафар хотин-қиздан 1 нафарига тадбиркорлик қилиш учун 10 миллион сўм субсидия, 6 нафарига имтиёзли кредит ажратилишига

қўмаклашилди.

Учинчи тоифадаги 1 нафар эҳтиёжманд аёлга бир марталик моддий ёрдам кўрсатилди, 1 нафарига уй-жой таъмири учун қурилиш материаллари, 3 нафарининг фарзандига мактаб формаси олиб берилди.

Тўртинчи тоифадаги 12 нафар I-II гуруҳ ногиронлиги бўлган хотин-қизларнинг барчасига бир марталик моддий ёрдам кўрсатилди. Шунингдек, қарамоғида ногирон фарзанди бор хотин-қизларнинг фарзандларига мактаб формаси, қолганларига бир марталик моддий ёрдам тақдим этилди.

Ёшлар билан ишлашда етакчимиз Салоҳиддин Қўлдошев раҳбарлигида барча хонадонлар ўрганиб чиқилди. Хатлов натижаларига кўра, ёшлар баланси шакллантирилди. Унга кўра, 33 нафар ишсиз ёш вилоят, туман ва маҳалла ҳудудидаги корхона ва ташкилотларга ишга жойлаштирилди. «Ҳар бир оила — тадбиркор» дастури асосида 41 нафар ёшга имтиёзли кредит олиб берилди. 17 нафари ўзини ўзи банд қилди. Маҳаллада касб-ҳунарга ўқитиш маскани

ташкил этилиб, унда 97 нафар ёш зарурий касб-ҳунарга ўқитилди. Ижтимоий қўмакка муҳтож 39 нафар йигит-қиз «Ёшлар дафтари»га киритилди. Улардан 7 нафарига тўлов контрактлари тўлаб берилди, 17 нафарига субсидия, 7 нафарига ер майдонлари ажратилди, 5 нафарига бир марталик моддий ёрдам кўрсатилди. 3 нафар ногиронлиги бўлган ёшларга ногиронлик аравачаси ва эшитиш мосламалари олиб берилди. Бундан ташқари, маҳалладаги қаровсиз, таъмирталаб аҳволда бўлган бўш бино ёшлар етакчиси ташаббуси билан таъмирланиб, спорт зал ташкил этилди.

Гувоҳ бўлганингиздек, аҳоли муаммоларини ҳал этишда янги тизимнинг фойдаси катта бўлмоқда. Чиндан ҳам, маҳалладаги «бешлик» аъзолари — биз бир оиламиз. «Маҳаллабай» ишлаш тизимида ўзаро ҳамжиҳат бўлиб, Президент билдирган ишончга муносиб фаолият юритамиз, албатта.

**Усмон АСЛОНОВ,
Боёвут туманидаги
«Марказ» маҳалла
фуқаролар йиғини раиси.**

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАП?

САМАРҚАНДДАГИ 200 МАҲАЛЛА ЯНГИ БИНОГА ЭГА БЎЛДИ

2022 йил Самарқанд вилоятидаги маҳаллалар ҳаётида ёрқин саҳифа қолдирди. Жумладан, янги йил арафасида Самарқанд шаҳридаги Абдурахмон Жомий номи, Булунғур туманидаги «Янгиқўрғон», «Олмазор», «Навбаҳор», «Қирқшоди», Қўшработ туманининг «Янгиобод», «Урганжи» ва «Қўрғон» маҳаллаларининг янги бинолари фойдаланишга топширилди.

Шу пайтгача ўз биносига эга бўлмаган ушбу маҳаллалар ходимлари битта-иккита хонада, ижарада туриб фаолият кўрсатишга мажбур эди. Эндиликда барча маҳалла биноларида раис, ҳоким ёрдамчиси, ёшлар етакчиси, хотин-қизлар фаоли ва профилактика инспектори учун алоҳида хоналар мавжуд. Шунингдек, кутубхона ва бошқа қўшимча хоналар ташкил этилди.

Қайд этиш керак, 2022 йилда вилоятдаги маҳаллаларнинг моддий-техника базасини яхшилашга жуда катта эътибор қаратилди. Вилоят, туман ва шаҳар ҳокимликлари кўмагида ўз биносига эга бўлмаган маҳаллалар учун 200 та янги бино қурилди. Жумладан, Каттақўрғонда 21 та, Самарқанд шаҳрида 18

та, Қўшработ ва Ургутда 18 тадан, Нарпай ва Пайариқда 15 тадан, Пастдарғом ва Иштихонда 12 тадан, Нурободда 11 та, Пахтачи, Окдарё ва Самарқандда 10 тадан, Жомбой, Каттақўрғон шаҳрида 9 тадан, Булунғурда 8 та ва Тойлоқда 6 та янги бино фойдаланишга топширилди. Айни пайтда яна 20 та маҳалла учун замон талабларига жавоб берадиган марказлар бунёд этилмоқда.

Бундан ташқари, йил давомида 1 126 маҳалланинг барчаси интернет тармоғига уланди, 234 таси компьютер техникаси ва 159 таси мебель жиҳозлари билан таъминланди. Қолаверса, 150 та маҳалла биноларига умумий қуввати 55,5 кВт бўлган кичик қуёш фотоэлектр станциялар ўрнатилди.

ТОМОРҚАЧИЛИК ХУДУДНИНГ «ЎСИШ НУҚТАСИ»ГА АЙЛАНГАН

2022 йил давомида 14 та хонадон фойда ҳисобига енгил автомашина сотиб олди, 10 нафар маҳалладошимиз муқаддас ҳаж зиёратига бориб келди. Етмишвой ортиқов маҳалладаги намунали томорқа эгаси ҳисобланади. У 2022 йил давомида 270 млн. соф даромад олишга эришди.

Бугун ҳудудларни комплекс ривожлантириш ҳақида сўз борар экан, асосий эътибор ишни «маҳаллабай» ташкил этишга қаратилмоқда. Зеро, маҳалла жамиятнинг ўзини ўзи бошқарувчи энг кичик бўғинларидан биридир. Андижон вилоятининг Улуғнор туманидаги маҳаллаларда «маҳаллабай» ишлаш борасида ўзига хос тизим яратилган бўлиб, унга кўра, ҳар бир маҳалланинг ихтисослашувидан келиб чиққан ҳолда «ўсиш нуқта»лари белгилаб олинган.

Бизнинг «Гулистон» маҳалласи, асосан, томорқачиликка ихтисослашган бўлиб, хонадонларга иссиқхоналар қуришга катта эътибор берилган. Маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида яшовчилар томорқадан мўл ҳосил етиштириш бўйича катта тажрибага эга. Йилига 4 марта ҳосил олинмоқда.

Фуқаролар йиғинида 552 та хонадон бўлса, шундан 271 тасида иссиқхоналар ташкил этилган. Аҳолининг иссиқхоналардан унумли фойдаланиши натижасида турмуш шароити яхшиланиб, каттагина даромад топмоқда. Масалан, ўтган 2022 йил давомида 14 та хонадон фойда ҳисобига енгил автомашина сотиб олди, 10 нафар маҳалладошимиз муқаддас Ҳаж ва Умра зиёратига бориб келди. Етмишвой Ортиқов маҳалладаги намунали томорқа эгаси ҳисобланади. Хонадонидида 0,25 га. ер майдонида иссиқхона ташкил этган бўлиб, 2022 йил давомида 270 млн. соф даромад олишга эришди. Яқинда унинг тажрибасини оммалаштириш мақсадида кўргазмали семинар айти шу

маҳаллада ташкил этилгани бежиз эмас. Чунки Етмишвой Ортиқов ҳақиқий маънода ўз ишининг устаси ҳисобланади. Томорқачилик ишлари бўйича республика семинарида турли вилоятлардан келган иссиқхона эгалари, агрофирма раҳбарлари, банк ходимлари, маҳалла фаоллари иштирок этди.

Маҳалламизда яшовчи Зокиржон Ҳусанов ҳам томорқачилик билан шуғулланиб, даромади ҳисобидан ўқув маркази очди. Айти пайтда бу ерда қишлоқ ёшлари олий ўқув юртига кириш учун тайёргарлик кўришмоқда. Ўз навбатида ўқув маркази иш бошлаши ҳисобига янги иш ўринлари яратилди. Натижада 8 нафар ёш ишли бўлди. Қувонарлиси, 2022 йил шу ўқув марказида таҳсил олган ёшларнинг 100 фоизи ОТМларга қабул қилинди. Шунингдек, томорқачиликни ривожлантириш орқали маҳаллада 2 та ун тегирмонлари ишга тушиб, 14 нафар ёшлар доимий иш билан таъминланди.

Бугун томорқачилик катта даромад манбаига айланган. Маҳалладаги хайрли ташаббус

кенг қулоч ёзаётгани эътиборга молик. Чунки айнан томорқачилик ҳудуднинг «ўсиш нуқтаси» сифатида танлаб олинган. Шунга мувофиқ, хонадонларда иссиқхоналар барпо этилган. Эътиборлиси, иссиқхона қуриб беришда эҳтиёжманд, ишсиз фуқаролари мавжуд оилаларга ҳомийлик асосида кўмаклашилмоқда. Маҳалланинг «ўсиш нуқтаси»дан келиб чиқиб, тадбиркорликни ривожлантириш, аҳоли бандлигини таъминлаш ва камбағалликни қисқартириш масалаларига жиддий эътибор қаратяпмиз.

Доимий даромад манбаига эга бўлмаган ҳамда ишсиз аҳолининг, айтиқса, ёшлар ва хотин-қизларнинг қизиқишларини ўрганиш орқали уларни касб-хунар ва тадбиркорликка ўргатувчи ўқув марказларига йўналтириш ҳамда ўқишни тамомлаган битирувчиларнинг бандлигини таъминлашга яқиндан кўмак берилмоқда. Шу билан бирга, маҳалла инфратузилмасини яхшилаш, аҳоли муаммоларини ҳал этиш борасида самарали натижаларга эришилмоқда. Масалан маҳалла-

га 10 км. дан ортиқ тоза ичимлик сув тармоғи тортиш учун Жаҳон тараққиёт банки томонидан 4 млрд. 600 млн. сўм маблағ ажратилди. Бунинг натижасида 400 га яқин хонадон тоза ичимлик сув билан таъминланди. Беморлар, кекса ва ногиронлар ҳолидан доимий хабар олиб, керакли ёрдам берилмоқда. Қиш фаслида талабдан келиб чиқиб, оилаларга кўмир ва суюлтирилган газ баллонлари тарқатилмоқда.

Хулоса сифатида айтсак, бир маҳалланинг ихтисослашуви иккинчисиникидан тубдан фарқ қилади. Шу боис маҳаллаларнинг ихтисослашуви, яъни аҳолининг йиллар давомида қандай фаолият тури билан шуғулланиб келгани ва қайси ҳунарнинг ҳадисини олганини англаш, инobatга олиш, келгусида ушбу маҳаллаларнинг «ўсиш нуқталари»ни белгилаш ва уни самарали амалга оширишда муҳим аҳамиятга эга.

**Музаффар МАДАМИНОВ,
Улуғнор туманидаги
«Гулистон» маҳалла
фуқаролар йиғини раиси.**

МАНЗУГА ОИД МАЪЛУМОТ

«БЕШЛИК»КА ҚУЛАЙ ШАРОИТ ЯРАТИЛДИ

2023 йилнинг кириб келиши Бахмал туманидаги «Сарой» маҳалла фуқаролар йиғини ходимлари учун қўшалоқ байрамга айланди. Сабаби байрам арафасида маҳалла биноси янгидан барпо этилди, мутахассислар барча қулайликлар эга бинога кўчиб ўтди.

Эътиборлиси, эндиликда бу ерда маҳалла «бешлиги»даги ходимларнинг ишлаши учун барча шароитлар яратилди. Раисдан тортиб ёшлар етакчиси-ча ўз хизмат хонасига эга бўлди.

Шу муносабат билан ташкил этилган тадбирда Президентимизнинг Олий Мажлисга ва Ўзбекистон халқига йўллаган мурожаати, оқилона сиёсатнинг асл мақсади – ривожланишнинг муҳим босқичи бўлган маҳалла институтининг фаолиятини янада такомиллаштириш ва нуфузини янада юксалтиришга қаратилаётгани таъкидланди.

Мухбиримиз.

КАФТДЕК ЕРДАН КАТТА ДАРОМАД ТОПАЁТГАНЛАР

БИТТА ТОМОРҚАГА ЎРТАЧА 50 ТУП ЛИМОН ЭКИШ УЧУН КЎЧАТГА 2,5 МИЛЛИОН СЎМ САРФЛАНАДИ. ИССИҚХОНА ХАРАЖАТИ 20 МИЛЛИОН СЎМГА ТУШАДИ. ЛИМОН ИККИ ЙИЛДА ҲОСИЛГА КИРИШИ ИНОВАТГА ОЛИНСА, ИЛК ДАРОМАДНИНГ ЎЗИ БАРЧА ХАРАЖАТЛАРНИ ҚОПЛАЙДИ

Лимончилик. Бугун ушбу соҳа ҳар қачонгиданда ривожланипти, ҳудудларда, айниқса, маҳаллаларда лимон етиштириш бўйича хайрли ташаббуслар амалга ошириляпти. Боиси айтиш мумкин, лимончилик иқтисодий ва саноат тармоқ саналади. Шу билан бирга, табиатнинг ушбу неъматининг инсон саломатлиги учун кўп фойда. Аввало, лимон табиий қон тозаловчи воситадир. Халқ табиатида ундан турли касалликларни даволашда фойдаланилади. Лимоннинг ҳиди асабларни тинчлантириш хусусиятига эга.

Шу боис бугун республикада лимон кўчатларини етиштириш ва уни етиштирувчи иссиқхона ҳўжаликлари ташкил этишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Соҳанинг экспорт салоҳиятини янада юксалтириш, аҳоли бандлиги ва даромадлари даражасини ошириш бу борада катта аҳамиятга эга. Бугун кўплаб маҳаллаларда лимончилик тажрибасини йўлга қўйган, ундан даромад топиб, рўзгорини бутлаётган оилалар кам эмас.

Фарғона вилояти Ёзёвон туманининг «Сойёни» маҳалла фуқаролар йиғинидаги 650 та хонадоннинг 400 га яқинида ташкил этилган иссиқхоналарда лимон ва лимон кўчатлари етиштирилади. Маҳаллада етиштирилаётган цитрус мева, асосан, Қозоғистон ва Россияга экспорт қилинади.

— Битта оила томорқасидаги ўртача беш сотихли иссиқхонада йилига 2,5 тонна ҳосил олиб, 20-25 миллион сўмгача даромад топмоқда, — дейди маҳалла раиси Машрабжон Жўраев. — Шунингдек, маҳалладаги аксарият оилаларда лимон кўчатлари тайёрлаб сотиш йўлга қўйилган. Ёш оилаларга томорқада лимон етиштириш борасида амалий ёрдам кўрсатмоқдамиз. Битта томорқага ўртача 50 туپ лимон экиш учун кўчатга 2,5 миллион сўм сарфланади. Иссиқхона харажати 20 миллион сўмга тушади. Лимон икки йилда ҳосилга кириши инноватга

олинса, илк даромаднинг ўзи барча харажатларни қоплайди. Бу биргина лимончилик тармоғи даромади. Чорвачилик ва боғдорчилик маҳалла аҳлининг қўшимча даромад манбаи ҳисобланади.

Лимончилик маҳалланинг «ўсиш нуқтаси» сифатида белгиланган бўлиб, ҳаётий тажриба илм-фан ютуқлари, инновацион ғоялар асосида ривожлантириляпти. Ҳозирда томорқаларда томчилатиб сўғоришдан кенг фойдаланиш, харидоргир навларни маҳаллийлаштириш орқали ҳар гектар ердан 70-80 тоннагача лимон олиш борасида изланишлар давом этапти.

Вилоятнинг Учкўприк туманидаги 13 та маҳалла фуқаролар йиғини лимон етиштиришга ихтисослашган бўлиб, ҳудуддаги аҳоли томорқаларида қарийб 73 гектар иссиқхона барпо этилган. Маҳаллаларда йилига ўртача 4 минг 500 тонна лимон етиштирилади. Ҳар йили ҳосилнинг 3 минг тоннага яқини хорижга экспорт қилинади ва шу орқали 3-4 миллион доллар валюта маҳаллаларга келиб тушади.

Хусусан, «Тожиқ» маҳалласида лимон етиштириш бўйича ўзига хос тажриба мактаби шаклланган. Ҳозирги кунда маҳалла аҳолиси томорқа сифатида берилган 47 гектар ернинг 36 гектарида иссиқхоналар мавжуд. Маҳаллада етиштирилган лимон ва мева-сабзавотларни қиш мав-

сумида сақлаш учун 1 минг 150 тонна сиғимга эга иккита замонавий музлатгичли омборхона барпо этилган. Ҳозирда кунига 25-40 тоннагача лимон Россиянинг турли ҳудудларига экспорт қилинмоқда.

— Лимончилик жуда нозик юмуш ва у ҳар бир жараёнга меҳр билан ёндашишни талаб этади, — дейди мазкур маҳаллада яшовчи Камолхон Туропов. — Термос усулида иситиладиган 20 сотихли камхарж иссиқхонамиздан йилига ўртача 14-15 тонна лимон ҳосил оламиз. Бу оиламиз бюджетини йилига ўртача 70-80 миллион сўм даромад билан таъминлайди.

Айтиш керакки, лимончилик тажрибасини оммалаштиришда жойларда ташкил этилган томорқачилик кластерлари муҳим аҳамият касб этмоқда. Риштон туманидаги «Бирлашган» маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида жойлашган томорқачилик кластерининг ташкил этилганига эндиgina икки йил бўлди. Бугунги кунда мазкур кластер томонидан иккита 7 сотихли иссиқхона ташкил қилинган бўлиб, лимон, апельсин,

грейпфрут ва мандарин ўсимликлари парваришланмоқда.

— Ерни боқсанг, ер элни боқади, деган нақл замирида катта маъно бор, — дейди иш бошқарувчи Воҳиджон Раҳимов. — Халқимиз ердан фойдаланиш, мўмай даромад олиш ҳадисини олган. Фақат уларнинг бошини бириктириб, маълум йўналишга солиш зарур. Цитрус меваларни ўзимизда етиштириш, ҳатто экспорт қилиш мумкинлигига илгари кўпчилик ишонмасди. Мана, кўриб турганингиздек, қилинган меҳнат ўз самарасини бермоқда. Деярли ҳар қуни атроф қишлоқлардан одамлар келиб, кўриб, ўрганиб кетишади. Қўлимиздан келганича амалий ёрдам берамиз.

Аҳамиятлиси, мазкур томорқачилик кластерида цитрус меваларни кўпайтириш ва аҳолини билим-кўникмаларини ошириш мақсадида ўқув маркизи ташкил қилинган. Кластерда ҳозирча 12 нафар йигит-қиз доимий иш билан банд. Жорий йилда советкич ва ун цехлари ишга тушиши билан яна ўнлаб қишлоқ ёшлари ишли, даромадли бўлади.

• • • • •
Ҳа, томорқачилик оилалар фаровонлигининг муҳим омили ҳисобланади. Бунинг англаб, кафтдек ердан оқилона фойдаланиб, салмоқли даромад олаётганлар анчагина. Бу орқали оилалар фаровонлиги ошапти, ёшлар ишли бўляпти, энг муҳими, бугун томорқалар шунчаки бўш ётгани йўқ, даромад манбаига айланиб улгурди.

Муродилла ПЎЛАТОВ.

МАЗЗУГА ОИД МАЪЛУМОТ

ВИЛОЯТ ҲОКИМИ МАҲАЛЛА ФАОЛИЯТИ БИЛАН ТАНИШДИ

Сурхондарё вилояти ҳокими Улуғбек Қосимов ҳудудларда олиб борилаётган кенг кўламли ишлар, аҳоли турмуш шароитлари билан танишиш мақсадида Қизилқум туманида бўлди.

Вилоят ҳокими «Истиқлол» маҳалласида бўлиб, «бешлик» — маҳалла раиси, ҳоким ёрдамчиси, ёшлар етакчиси, хотин-қизлар фаоли ва профилактика инспекторининг фаолияти билан танишди. Шунингдек, маҳалла биносида Сурайё Муртазоева ташкил этган гўзаллик салони кўздан кечирди.

У. Қосимов аҳоли хонадонларига кириб, уларнинг турмуш шароитлари билан танишди ва улар билан суҳбатлашди. Фуқаролар билан

мулоқот давомида аниқланган муаммо ва муурожаатларни тезкор кўриб чиқиб, ҳал этиш бўйича масъулларга топшириқлар берилди. Шунингдек, келиб тушган муурожаатларга асосан, ўзини ўзи банд қилиш ва оиласига қўшимча даромад олишлари учун ўндан ортик хотин-қизларга тикув дастгоҳлари топширилди.

Шу ерда «Истиқлол» маҳалласини ривожлантириш бўйича тақдимот билан танишиб, масъулларга ҳар бир маҳалланинг ихтисослашуви-

дан келиб чиққан ҳолда, асосий «драйвер»ларни аниқлаб олиш ҳамда шу бўйича маҳаллалар ва ҳудудларнинг ривожланиш дастурларини ишлаб чиқиш вазифалари юкланди.

Туман мутасаддиларига маҳаллада ободонлаштириш ишларини олиб бориш, инфраструктура объектларини таъмирлаш, йўлларни тошлаш ва бошқа масалаларни ҳал этиб, аҳолининг фаровон яшаши учун шароит яратиш бўйича тегишли кўрсатмалар берилди.

«ХОНБАНДИ» КЎРКАМ ВА НАМУНАЛИ ГЎШАГА АЙЛАНАДИ

2023 йил «ТАШАББУСЛИ БЮДЖЕТ» ЛОЙИХАСИ ДОИРАСИДА 23,8 МЛРД. СЎМ, БЮДЖЕТ ҲИСОБИДАН 8,6 МЛРД. СЎМ, ҲОМИЙЛАР МАБЛАҒИДАН 5,1 МЛРД. СЎМ, БАНК КРЕДИТ МАБЛАҒИДАН 3,3 МЛРД. СЎМ ВА ТЎҒРИДАН-ТЎҒРИ ИНВЕСТИЦИЯ МАБЛАҒИДАН 15 МЛРД. СЎМ САРФЛАНИШИ РЕЖАЛАНГАН

Маҳалламиз нафақат Фориш туманида, балки Жиззах вилоятида намунали ҳисобланади. Йиғинимизда 4 247 нафар турли миллат вакиллари 1 120 та хонадон, 1 230 та оилада истиқомат қилади. Барча муаммоли масалалар «бешлик» ҳамкорлигида ҳал этиб қилинмоқда. Аҳоли муаммоларини ўрганиш, таҳлил қилиш ва ижобий ечим топиш мақсадида ҳар чоракда масъул ташкилотларга ахборот киритилиб, натижаси жамоатчилик назоратига олинган.

2022 йилнинг ўтган даврида маҳалла инфратузилмасини янада ривожлантириш мақсадида мавжуд кўп қаватли уйлардан 46 та хонадон вакилларига эгалик ҳуқуқи олиб берилди. Уйларга лифт, иситиш тизими ўрнатилиб, том қисми ҳомийлик маблағи ҳисобидан қайта таъмирланди. Оилавий шифокорлик пунктининг ички ва ташқи қисмини таъмирлаш учун 257 млн. сўм, фитнес клуби ва Маданият уйини таъмирлашга жами 600 млн. сўмдан ортиқ, уларга табиий газ тармоғини тортиш учун 150 млн. сўм, МТТ қуриш учун 2 658 млн. сўм сарфланди.

Қолаверса, Бодомзор, Мевазор кўчаларига 4,6 км. шағал, яна шунча масофадаги ички йўлларга бетон қоплама ётқизилди. Шунингдек, 59-мактабни таъмирлаш учун 820 млн. сўм, кўприк қурилиши учун 137 млн. сўм сарфланди. 920 млн. сўм эвазига шахтали насос ўрнатилиб, 1,6 км. сув қувури тортилди. Томорқадан фойдаланиш учун кўп қаватли уйлар ёнида 30 млн. сўмга 2 та қудуқ қазилди. Иккиламчи бозордан 1 млрд. сўм ҳисобига 11 та хонадон сотиб олинди, уй-жойга муҳтож хотин-қизларга берилди. Эътиборлиси, ушбу тадбирлар учун ҳомийлар маблағидан 30,4 млрд. сўм, бюджет ҳисобидан 7,5 млрд. сўм маблағ сарфланди.

Аҳоли ташаббуси билан «Очик

бюджет» танловида ғолиб чиқиб, 920 метр автомобиль йўлига асфальт қоплама ётқизилди, пиёдалар йўлиги ободонлаштирилди, Зарафшон ва Янгиобод кўчаларига 20 та симёғоч ўрнатилиди. Бу ишлар учун лойиҳа доирасида жами 1 370 млн. сўм сарфланди.

Маҳалламизда хизмат кўрсатиш сервис соҳасида 8 та савдо дўкони, дорихона, новвойхона қуриб, фойдаланишга топширилди. Оилавий шифокорлик пункти таркибида 600 млн. сўмга физиотерапия бўлими ташкил қилинди. Ҳомийлар ҳисобидан 59-мактабга 1000 та китоб, 11 та компьютер жамламаси, 11 та тикув машинаси, 17 та рассомлик асбоб-анжомлари олиб берилди.

Ободонлаштириш ишлари доирасида аҳоли томорқаларига ва маҳалла ҳудудига 2000 туп мевали, 1500 туп манзарали, 3000 минг туп терак қаламчалари экилди.

Маҳалла инфратузилмасини яхшилаш мақсадида 2023 йилда 13 та кўп қаватли уйларга иситиш тизими ўрнатиш учун 22 млрд. сўм маблағ ажратилди. Янгиобод кўчасини 2 км. қисмига бетон устунлар ҳамда трансформатор ўрнатиш ишлари бошланди.

Фуқаролар йиғини биносининг иккинчи қаватида «Юксак ният текстил» МЧЖ ишга туширилиб, «Аёллар дафтари»га киритилган 61 нафар хотин-қизнинг

бандлиги таъминланди. Бундан ташқари, ўзини ўзи банд қилиш истагида бўлганларнинг 75 нафарига имтиёзли кредитлар ажратилди. Жумладан, боғдорчилик йўналишида 23 нафар, иссиқхона йўналишида 5 нафар, тикувчилик йўналишида 8 нафар, ҳунармандчилик йўналишида 35 нафар, хизмат кўрсатиш йўналишида 2 нафар, техника-технология йўналишида 2 нафардан фуқарога кредитлар берилди.

Қолаверса, 91 нафар фуқарога иссиқхоналар қуриб берилди. Шунингдек, «O'RMONCHA KOPERS» ковулни қайта ишлаш цехи ва «LAZZAT KAFOLAT» узумчилик кластерида умумий 400 нафар аҳоли иш билан таъминланиб, кўшимча даромад топмоқда. Яқин вақтларда «АХМАТ ОТА FAYZ» томат ва консерва ишлаб чиқариш ҳамда балиқни консерва валаш ва қайта ишлаш цехлари ишга тушиши натижасида 250 та янги иш ўрни яратилади.

Шу билан бирга муаммолар ҳам йўқ эмас. Жумладан, оилавий шифокорлик пункти биносини замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш, тез тиббий ёрдам машинаси ажратиш, ҳудуддаги 59-мактаб спорт залини мукамал таъмирлаш, мини стадион қуриш, маҳалла биносининг иситиш тизимини реконструкция қилиш, Тиббиёт, Каттабоғ, Зарафшон, Бодомзор, Мевазор ва ал-Бухо-

рий кўчалари ички йўлларига бетон қоплама ётқизиш талаб этилади.

Шунингдек, ҳудуддан ўтувчи таъмирталаб аҳволга келиб қолган «Хонбанди — Учқулоч» автомобиль йўлига асфальт ёки бетон қоплама ётқизиш, кўп қаватли ҳамда ҳовли уйлар олдида тунги ёритгич қўйиш, Бодомзор ва Зарафшон кўчаларига трансформатор ўрнатиш ва 2 дона артезиан қудуғи қазиб, ичимлик сув тармоғи тортиш лозим. Қолаверса, шу кўчаларимиздаги электр тармоғини янгилаш тезкор ҳал этиладиган масалалардан.

Маҳалла аҳолисини қийнаб келаётган ушбу муаммоларнинг ечими юзасидан 2023 йил «Ташаббусли бюджет» лойиҳаси доирасида 23,8 млрд. сўм, бюджет ҳисобидан 8,6 млрд. сўм, ҳомийлар маблағидан 5,1 млрд. сўм, банк кредит маблағидан 3,3 млрд. сўм ва тўғридан-тўғри инвестиция маблағидан 15 млрд. сўм сарфланиши режаланган. Жами 55,5 млрд. сўм маблағ эвазига инфратузилма яхшиланиб, 263 та янги ишчи ўрин яратилади. Энг қувонарлиси, бугундан оқ бу тадбирлар бўйича амалий ишлар бошлаб юборилди.

Шавкат ИСМОИЛОВ,
Фориш туманидаги
«Хонбанди» маҳалла
фуқаролар йиғини раиси.

БИЛАСИЗМИ?

ТУМАН ВА ШАҲАРЛАР 5 ТОИФАГА БЎЛИНДИ

2022 йил 30 декабрдаги «Республика ҳудудларини тоифаларга ажратиш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлашнинг табақалаштирилган тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Президент фармонида кўра, 2023 йил 1 январдан:

- республиканинг 208 та туман ва шаҳарлари 5 та тоифага ажратилади;
 - туман ва шаҳар тоифасидан келиб чиқиб, тадбиркорларга солиқ имтиёзлари, субсидиялар берилади.
- 2023 йил 1 январдан 2026 йил 1 январгача солиқ солишининг қуйидаги табақалаштирилган тартиби жорий этилади. Бунда 5-тоифадаги туманларда рўйхатдан ўтган ва шу ҳудудларда фаолият юритадиган тадбиркорлар:
- фойда солиғи, айланмадан олинадиган солиқ ва ижтимоий солиқни 1 фоиз;
 - юридик шахсларнинг мол-

мулкига солинадиган солиқ ва юридик шахслардан олинадиган ер солиғини мазкур солиқлар бўйича ҳисобланган сумманинг 1 фоизи миқдоридидаги солиқ ставкалари бўйича бўлади.

Ириқ солиқ тўловчилар, доимий муассаса, бюджет ташкилоти ва давлат корхонаси, устав жамғармаси (капитали) да давлат улуши 50 фоиз ва ундан кўпроқ миқдорда бўлган юридик шахслар бундан мустасно.

Шунингдек, 5-тоифадаги туманларда рўйхатдан ўтган ва шу ҳудудларда фаолият юритадиган ЯТТлар жисмоний шахслардан олинадиган даромад

солиғининг қатъий белгиланган суммаларини тўлашдан озод қилинади.

2023 йил 1 январдан 4 ва 5-тоифадаги туманларда рўйхатдан ўтган ва шу ҳудудларда фаолият юритадиган кичик тадбиркорлик субъектларига:

- банкларнинг кредит ва лизинглари бўйича унинг асосий ставкадан ошган, бироқ Марказий банк асосий ставкасининг 40 фоизидан кўп бўлмаган қисмини қоплаш учун компенсация;
- банклар кредитларининг 75 фоизигача, бироқ умумий қиймати 2,5 миллиард сўмдан ошмаган миқдорда кафиллик тақдим этилади.

ЎЗИНИ ЎЗИ БАНД ҚИЛГАН ШАХСГА ҚАНДАЙ ИМКОНИЯТЛАР МАВЖУД?

2023 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН ЎЗИНИНГ ШАХСИЙ ТОМОРҚА ЕР УЧАСТКАСИДА ЧОРВАЧИЛИК (ҚОРАМОЛ, ҚҮЙ, ЭЧКИ, ОТ ВА БОШҚАЛАР), ИССИҚХОНА, ПАРРАНДАЧИЛИК (БЕДАНА, КУРКА, ҒОЗ, ЎРДАК), ҚУЁНЧИЛИК, АСАЛАРИЧИЛИК, БАЛИҚЧИЛИК, БОҒДОРЧИЛИК, ЛИМОНЧИЛИК, ГУЛЧИЛИК БИЛАН ШУҒУЛЛАНАЁТГАН ФУҚАРОЛАР РАСМИЙ БАНД БЎЛГАН АҲОЛИ ТОИФАСИГА КИРИТИЛАДИ

Юртдошларимиз орасида бирор корхона, идора ёки ташкилотда ўзига қулай иш тополмаслиги натижасида меҳнат шартномаси, доимий иш ҳақига эга бўлмаган, бироқ турли мавсумий меҳнат билан банд бўлган ёки оиласида томорқа билан шуғулланиб, даромад топадиганлар кўпчилиكنи ташкил этади. Аммо уларнинг фаолияти ҳеч қаерда қайд этилмасди. Бу эса пенсия ёшига етганда нафақа тайинлаш учун талаб қилинадиган меҳнат стажи йўқлиги муаммосини келтириб чиқаради.

Айни ҳолат ҳисобга олиниб, Вазирлар Маҳкамасининг тегишли қарори билан «Ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида фаолиятни амалга ошириш тартиби тўғрисида»ги Низом тасдиқланди. Хўш, ўзини ўзи банд қилиш мақоми нимани англатади? Уни қандай амалга ошириш мумкин? Ўзини ўзи банд қилувчилар бир нечта вазифани бирваракайига танлаши мумкинми?

Ўзини ўзи банд қилган шахслар — ўз ишини ўзи топиб, уни ўзи бажариш орқали даромад кўрадиган жисмоний шахслардир. Репетиторлар, анагалар, сантехниклар, электрчилар, сартарошлар, курьерлар, автомобиль ювувчилари, хунаромандлар, фаррошлар, тикувчилар, дастурчилар ва яна кўплаб касб эгалари ўзини ўзи банд қилувчилар бўлишлари мумкин. Аслида, бугунгача ҳам халқимиз бундай фаолият турлари билан шуғулланиб келган. Хунаромандчилик, устачилик, заргарлик, новвойлик, дурадгорлик, сартарошлик каби касб эгалари шулар жумласидан. Энди эса бундай фаолиятга ҳуқуқий баҳо берилди. Хошишга кўра, уларнинг бир нечасини бирваракайига танлаш имкони мавжуд.

КИМЛАР ЎЗИНИ ЎЗИ БАНД ҚИЛИШИ МУМКИН?

Меҳнатга лаёқатли ёшдаги ҳар бир жисмоний шахс, якка тартибдаги тадбиркорлардан ташқари, ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида рўйхатдан ўтиши мумкин. Ўзини ўзи банд қилувчилар якка тартибдаги тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтишлари шарт эмас.

Асосий иш жойида меҳнат шартномаси бўйича ишлаб, бир вақтнинг ўзида ўзини ўзи банд қилиш имконияти ҳам

бор. Муҳими, асосий ишдаги фаолият тури ўзини ўзи банд қилиш учун рухсат берилган фаолият турлари рўйхатига кирмаган бўлиши керак. Масалан, кун бўйи меҳнат шартномаси асосида котибалик билан шуғулланиш, кечаси ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида матн ёзиш бўйича хизматлари (копирайтинг) кўрсатиш мумкин.

МАЪЛУМОТ УЧУН:

Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 23 декабрдаги тегишли қарорига кўра, меҳнат даромади олишга йўналтирилган, жисмоний ва юридик шахсларга хизматлар кўрсатиш, ишларни бажариш бўйича шахсий меҳнати билан иштирок этишга асосланган фаолиятни мустақил амалга оширадиган, якка тартибдаги тадбиркорлар сифатида рўйхатга олинмаган, меҳнат стажи ҳисобга олиниши ва рағбатлантирувчи имтиёزلардан фойдаланиш ҳуқуқи билан давлат солиқ хизмати органларида рўйхатдан ўтказилган жисмоний шахслар ўзини ўзи банд қилган фуқаролардир.

ҚАНДАЙ ГУВОҲНОМА БЕРИЛАДИ?

Ўзини ўзи банд қилган шахс махсус мобиль илова ёки солиқ тўловчининг шахсий кабинети орқали ёхуд давлат солиқ хизмати органига келган ҳолда рўйхатдан ўтади. Бунда унга ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида рўйхатдан ўтгани тўғрисида матрицали штрих кодга (QR-код) эга бўлган маълумотнома

берилади.

Маълумотнома давлат тилида расмийлаштирилади, уни махсус мобиль илова ёки шахсий кабинет орқали юклаши ёхуд давлат солиқ хизмати органига келган ҳолда қоғоз шаклида ҳам олиш мумкин. Хужжат чекланмаган муддатга берилади. Рўйхатдан ўтганлик учун ҳақ ундирилмайди.

ИЖТИМОЙ СОЛИҚ ҲИСОБЛАНАДИМИ?

Ўзини ўзи банд қилиш фаолиятдан олинган барча даромадлар жисмоний шахслар даромад солиғига тортилмайди: қанча топса ҳам ўзида қолади. Бир йилда бир марта БҲМнинг 1 баравари — 2023 йилнинг 1 январь ҳолатида 300 минг сўм — миқдорида ижтимоий солиқ тўлашнинг ўзи кифоя қилади. Тўловни ҳар қандай тўлов тизими орқали амалга ошириш мумкин. Мазкур маблағлар Пенсия жамғармасига йўналтирилади ва ундан келиб чиққан ҳолда, якка

тартибдаги тадбиркорлар учун белгиланган тартибда пенсия ҳисоблаш учун даромад ҳажми аниқланади.

Ўзини ўзи банд қилувчилар ҳеч қандай сўғурта ва бошқа йиғимларни тўламайдилар. Улар учун ойлик ёки йиллик даромад бўйича ҳеч қандай чекловлар мавжуд эмас. Ўзини ўзи банд қилувчи сифатида ойига 10 млн. сўм ишлаб топсангиз ҳам, ҳеч ким фаолиятингизни тўхтатиб, ЯТТ ёки МЧЖ очишга мажбурламайди.

Муҳим: ўзини ўзи банд қилганларнинг рухсат берилган фаолият турлари рўйхатидаги фаолиятдан олинган даромадларигина даромад солиғи тўлашдан озод қилинади. Агарда даромад бошқа фаолият тўридан олинган бўлса, улардан даромад солиғи тўланади.

КАСАЛ БЎЛИБ ҚОЛСА...

Ўзини ўзи банд қилганлар учун даволаниш ва меҳнат таътиллари йўқ: касал бўлиб қолса ва маълум бир муддат ишлай олмаса, ҳеч ким йўқотилган пуллари тўлаб бермайди. Меҳнат фаолиятини узок муддатга тўхтатиш керак бўлса, бу ҳақда солиқ органини огоҳлантириш лозим. Шундан кейин ишламаган вақтлари учун ижтимоий солиқни тўламаса ҳам бўлади. Бу вақт давомида иш стажи ҳам ҳисоб-

га олинмайди.

Шу билан бирга, ўзини ўзи банд қилиш мақомидан исталган вақтда воз кечиш ва фаолиятни тўхтатиш мумкин. Бунинг учун махсус мобиль илова орқали солиқ органи хабардор қилинади. Буни фаолиятни тўхтатунга қадар амалга ошириш лозим. Кейинроқ солиқ органлари ходимлари ўзини ўзи банд қилиш мақоми тегишли базадан ўчиришади.

ОҒЗАКИ ШАКЛДА БИТИМ ТУЗИШ МУМКИНМИ?

Ўзини ўзи банд қилганлар бошқа жисмоний шахсларга оғзаки келишув асосида иш ёки хизматларни тақдим этишлари мумкин. Юридик шахслар билан эса улар факатгина бир марталик иш ёки хизматни кўрсатиш учун ёзма шартнома тузган ҳолда ишлашлари мумкин. Битта катта ҳажмли ишни бажариш керак бўлса, уни бир неча қисмларга бўлиб бажаришга тўғри келади. Шартноманинг мўайян тасдиқланган шакли йўқ: уни юристлар бажариладиган иш ёки хизматнинг ўзига хослигидан келиб чиққан ҳолда тузадилар. Бунда ўзини ўзи банд қилганлар барча ишларни мустақил равишда бажаришлари керак: ёлланма ишчилар меҳнатидан фойдаланиш мумкин эмас.

ҚАНДАЙ ФОЙДАЛИ ЖИҲАТЛАРИ БОР?

- **Ўйдан ишлашнинг қонуний имконияти.** Ўзини ўзи банд қилганлар солиқ текширувлари, жарималар ва ноқонуний тадбиркорлик фаолияти бўйича айбловлардан қўрқмасликлари мумкин.
- **Тасдиқланган иш стажи ва пенсия.** Ўзини ўзи банд қилганларнинг иш стажи кетаверади, шунинг учун кексаликда кафолатланган пенсия нақд деб ҳисоблаш мумкин.
- **Расмий даромад.** Истеъмол кредитлари, имтиёзли қарзлар олиш, шунингдек, солиқ имтиёзларини қўллаш мумкин.
- **Минимал солиқ.** Даромад солиғи ёки бошқа йиғимлар йўқ. Бир йилда БҲМнинг 1 баравари миқдорида ижтимоий солиқ тўлаш кифоя.
- **Ўзига ўзи хўжайин.** Ўзини ўзи банд қилувчилар учун меҳнат шартномаси, раҳбар ва қатъий иш жадвали йўқ. Севимли

иш билан хоҳлаган вақтда шуғулланиш ва бундан қонуний даромад олиш мумкин.

- **Мижозлар базасини кенгайтириш.** Ўзини ўзи банд қилган шахслар юридик шахслардан пул ўтказиш йўли билан тўловларни қабул қилиш учун банкда осонгина ҳисоб очишлари мумкин. Бундан ташқари, давлат рўйхатидан ўтказилганлик шериклар орасида ишончли уйғотади.
- **Минимал хўжжатлар.** Ўзини ўзи банд қилганлар якка тартибдаги тадбиркорлар сингари бухгалтерия ҳисобини юритиш, ҳисобот юбориш ёки солиқ декларациясини топширишлари шарт эмас. Даромад ва харажатларни ихтиёрий равишда «Soliq» иловасида тўғридан-тўғри кузатиб боришлари мумкин.

Санжар ИСМАТОВ
тайёрлади.

38,4 ФОИЗ ОТА-ОНА МАКТАБ ТАЪЛИМИДАН ҚОНИҚМАЙДИ

АКСАРИЯТ ОТА-ОНАЛАР РЕПЕТИТОР ХИЗМАТИДАН ФАОЛ ФОЙДАЛАНАДИ. 59,1 ФОИЗ ОТА-ОНАЛАРНИНГ ФИКРИГА АСОСАН, МАКТАБЛАРНИНГ ЎҚУВ РЕЖАСИДА МАКТАБДАН ТАШҚАРИ МУСТАҚИЛ РАВИШДА ЎРГАНИШ МУМКИН БЎЛГАН ФАНЛАР МАВЖУД

Прогнозлаштириш ва макроиктисодий тадқиқотлар институти экспертлари Ўзбекистон мактабларида ўқув юкласини аниқлашга қаратилган тадқиқот ўтказишди. Шунингдек, экспертлар таълим соҳасининг бугунги ҳолати ва 2030 йил мақсадларига эришиш истиқболларини баҳолашди.

КАТТА ЎҚУВ ЮКИ СИФАТ КАФОЛАТИ ЭМАС

Мактаблардаги ўқув юкламасига оид тадқиқот натижаларига кўра, Ўзбекистонда ўқувчилар бошқа мамлакатлардагига қараганда анча кўп ўқийди. Улар учун ҳафталик ўртача юклама 28,2 соатни ташкил қилади. Лекин ўқувчилар математика фани бўйича нисбатан камроқ тахсил олиши кузатишган.

Шунингдек, республикада мактабларида ўқув-режасига кўра ижтимоий ва амалий фанларга кўпроқ вақт ажратилади. Ўқитувчилар учун дарс соатлари бошқа мамлакатлардагидан жиддий фарқ қилмайди, аммо ўқитиш кунлари анча кўп. Бир ўқитувчига ўқувчилар сони 11,9 нафарни ташкил этиши таҳлилдан аниқланган.

Тадқиқотнинг яна бир аҳамиятли жиҳати, мутахассислар бу жараёнда ота-оналар ўртасида сўров ўтказганидир. Унда 61,1 фоиз ота-оналарнинг фикрига кўра, бола учун ўқув юкининг интенсивлиги мақбул даражада. Ота-оналарнинг 25,1 фоизи ўқув юкини юқори, 13,8 фоизи паст, деб ҳисоблайди.

Эътиборлиси, ота-оналарнинг 38,4 фоизи мактабларда берилаётган билим даражасидан қониқмайди, 12,8 фоизи фарзандларининг билим даражасини юқори, деб баҳолай-

ди, 48,8 фоизи келажакдаги касблар учун етарли, деган. Аксарият ота-оналар репетитор хизматидан фаол фойдаланади. 59,1 фоиз ота-оналарнинг фикрига асосан, мактабларнинг ўқув режасида мактабдан ташқари мустақил равишда ўрганиш мумкин бўлган фанлар мавжуд.

Эконометрик таҳлил натижаларига кўра, таълим сифатига биринчи навбатда боланинг билим олишга қизиқиши ва билим даражаси таъсир қилади.

ОЛИЙ ТАЪЛИМДА ҚИЗЛАР УЛУШИНИ ОШИРИШ ЗАРУР

Экспертлар таълим соҳасининг бугунги ҳолати ва 2030 йил мақсадларига эришиш истиқболларини баҳолаш экан, таҳлил Ўзбекистоннинг узок муддатли дастурлари ва стратегияларидаги мақсадларни инобатга олган ҳолда интеграциялашган глобал модель (International Futures, IFs) асосида, таълим соҳасидаги

даромадлари ўртача даражадан юқори бўлган мамлакатларнинг параметрларидан фойдаланиб ўтказилди.

2030 йилгача Ўзбекистонда ёшларни олий таълим билан қамраб олишни 50 фоизга етказиш, олий таълим муассасаларининг умумий сонини 200 тага, шу жумладан, нодавлат университетлар сонини камида 50 тага етказиш, ҳудудларнинг олий маълумотли кадрларга бўлган эҳтиёжидан келиб чиқиб, ҳар бир ҳудудда камида биттадан нодавлат олий таълим муассасасини ташкил этиш кўзда тутилган.

Мутахассисларнинг тадқиқоти бу мақсадларга эришиш учун қуйидаги чора-тадбирларни амалга ошириш зарурлигини кўрсатмоқда:

- хусусий секторни ривожлантириш ҳисобига битта талабага тўғри келадиган умумий сарф-харажатларни 2 маротаба ошириш;
- илмий ва техник йўналиш-

лардаги ОТМ битирувчиларининг улушини 30 фоизгача ошириш;

- таълимда сифат назоратини кучайтириш;
- олий таълим олган қизлар улушини ошириш.

Амалга оширилаётган ишларнинг барқарор ривожланиш мақсадлари кўрсаткичларига таъсири шуни кўрсатадики, 2030 йилгача таълим даражасини оширишда (бошланғичдан олий таълимгача) сезиларли ижобий ўзгаришларга эришилади ва Ўзбекистон даромади ўртачадан юқори бўлган мамлакатлар даражасига етади.

Эслатиб ўтамиз, аввалроқ БМТнинг Болалар жамғармаси — ЮНИСЕФ ўсмирларнинг психологик саломатлигига оид Ўзбекистон тарихидаги ilk тадқиқот натижаларини эълон қилган эди. Тадқиқот шуни кўрсатдики, ўқувчиларнинг 15,4 фоизи — ўртача ва ўта оғир безовталиқ ҳамда 9,8 фоизи — депрессиядан қийналмоқда.

Ўсмирларнинг кўпчилигининг фикрича, оиласидаги муносабатлари қониқарли, бироқ уларнинг деярли 9 фоизи мактаб ёки дўстлик билан боғлиқ масалаларда оиласи томонидан ёрдамни ҳис қилмаган. Ўқувчиларнинг 85 фоиздан 89 фоизгача бўлган қисми ўқитувчилари ва улар билан мулоқот ҳақида ижобий фикр билдирди. Мактаб ўқувчилари қийин вазиятларда ишончли вакил сифатида ёрдам сўраш учун дастлаб ота-онасини (77 фоиз), кейин дўстларини (55 фоиз) ва бошқа қариндошларини (21 фоиз) кўрсатди.

Санжар ИБРОҲИМОВ тайёрлади.

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАП?

43 НАФАР АЁЛ ОРЗУСИ АМАЛГА ОШДИ

Кармана тумани маҳаллаларида ўтказилган хатлов натижасида ишсиз хотин-қизлар аниқланиб, улар билан суҳбатлар ўтказилди, қизиқиш ва имкониятлари ўрганилди.

Суҳбатларда бир гуруҳ аёллар, агар имконият яратиб берилса, ўз хонадонидида тикувчилик билан шуғулланиш истаги ва имкони борлигини билдирган. Шундан келиб чиқиб, туман ҳокимлиги ташаббуси билан «Темир дафтар», «Аёллар дафтари» ва «Ёшлар дафтари»га киритилган 43 нафар хотин-қизга субсидия асосида тикув машиналари тарқатилди.

— Тикувчилик соҳасига жуда қизиққаним боис маҳалламиздаги ҳоким ёрдамчисига тикув машинаси олиш мақсадида ариза топширган эдим, — дейди «Нарпай» маҳалласида яшовчи Маъмура Холбўтаева. — Бугун мутасаддилар томонидан менга субсидия асосида тикув машинаси берилди. Бунинг учун биз каби хотин-қизларни қўллаб-қувватлаётган Президентимизга миннатдорлик билдираман. Кармана туманида ижтимоий дафтарларга киритилган хотин-қизларга белгиланган тартибда субсидия асосида тикув машиналари топшириш давом этмоқда.

«АЁЛЛАР ДАФТАРИ»: ХОТИН-ҚИЗЛАРГА 99 МИЛЛИАРД СЎМ ИМТИЁЗЛИ КРЕДИТ АЖРАТИЛДИ

Бугун мамлакатимизда аёлни эъзозлаш, унга ҳурмат-эҳтиром кўрсатиш, оғирини енгил қилиш, бандлигини таъминлаш, бир сўз билан айтганда, жамиятимиз ҳаётида тутган ўрни ва нуфузини мустаҳкамлаш давлатимиз сиёсатининг муҳим йўналишига айланди.

Ана шундай юсак эътибор ва ғамхўрлик натижасида охириги йилларда хотин-қизларнинг орзу-интилишлари рўёбга чиқиб, интилувчан ва ташаббускор аёллар турли соҳаларда юсак натижаларга, улкан муваффақиятларга эришмоқда. Юртимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик, касаначилик учун яратилган қулай шароитлар, аёлларнинг қобилият ва имкониятларини юзага чиқариш учун берилган кенг имкониятлар, гендер тенгликни таъминлаш борасидаги ижобий ўзгаришлар уларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини оширишда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Ижтимоий ҳимоя тизимида мутлақо янги йўналиш — хотин-қизлар муаммоларини ўрганиб, ҳал этиш учун «Аёллар дафтари», «Ешлар дафтари» ва «Темир дафтар» жорий этилди. «Аёллар дафтари» асосида сўнгги 3 йил давомида 500 минг нафарга яқин хотин-қизнинг бандлиги таъминланди. Эҳтиёжмандларнинг уй-жой таъминоти, яшаш ва меҳнат шароитларини яхшилаш, даромадларини ошириш бўйича тизимли чора-тадбирлар амалга

оширилмоқда.

Биргина «Микрокредитбанк» АТБ 2022 йил давомида **44 минг 73 нафар** хотин-қизнинг тадбиркорлик йўналишдаги лойиҳаларини молиялаштириш бўйича зарурий чоралар кўрган ҳолда, оилавий тадбиркорликни ривожлантириш дастурлари доирасида **872,0 млрд. сўм** имтиёзли кредитлар ажратиш ҳисобига **44 715 нафар аёлнинг** бандлигини таъминлади.

Масалан, Бухоро вилояти Жондор туманида яшовчи Нозима Аҳмедова банкдан 33 миллион сўм кредит олиб, иссиқхона ташкил қилди ва маҳалласида яшовчи 1 нафар ишсиз аёлни иш билан таъминлади. Жондорлик Моҳичеҳра Менглиева эса паррандачилик учун банкдан кредит олиб, у ҳам 1 нафар аёлни ёнига ишга олди ва айна дамда уйда паррандачиликни кенгайтириш ниятида эканини маълум қилди.

Сурхондарё вилояти Денов туманида истиқомат қилувчи **«Аёллар дафтари»га киритилган** Шогул Ғоибова банкдан 33 миллион сўм кредит олиб, маҳалласида тикуччиликни йўлга қўйди ва 3

нафар ёшларни иш билан таъминлади.

— Таъкидлаш лозимки, **мазкур ажратилган имтиёзли кредитлар ҳисобига ҳудудларда ишлаб чиқариш, хизмат кўрсатиш, тикуччилик, паррандачилик, иссиқхона, нон ва қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқариш, асаларичилик, қуёнчилик, ҳунармандчилик, ўзини ўзи банд қилиш ҳамда бошқа соҳаларни янада ривожлантиришга пухта замин яратилди, — дейди Ижтимоий дастурларни амалга ошириш департаменти бошқарма бошлиғи М.Ражапов. — Шунингдек, «Аёллар дафтари»ни юритиш орқали хотин-қизлар муаммоларини ҳал этиш тизимини янада такомиллаштириш чоралари белгиланган. Оилавий тадбиркорликни ривожлантириш дастурлари доирасида имтиёзли кредитларни устувор равишда «Аёллар дафтари»га киритилган ишсиз хотин-қизлар бандлигини таъминлашга йўналтириш, ушбу дафтарга киритилган хотин-қизларга тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйишдан олдин уларга тадбиркорлик кўникмаларини ўргатиш ва бизнес лойиҳаларини тайёрлашга**

кўмаклашиш, уларга имтиёзли кредитлар ажратиш, хотин-қизларни ишга жалб қилган ҳолда кооперация усулида тадбиркорликни йўлга қўйиш юзасидан назорат ўрнатилган. Натижада «Аёллар дафтари» 3-босқичда дафтарга киритилган, тадбиркорлик истагида бўлган хотин-қизларга **99 млрд. сўм** имтиёзли кредит ажратилди.

Бугун аҳолини ҳунармандчиликка жалб қилиш ва ҳунармандчиликни ривожлантириш бўйича амалга оширилаётган ишловларни изчил давом эттириш, жумладан, ҳунармандчилик фаолияти субъектларини молиявий қўллаб-қувватлаш ишларини янада такомиллаштириш ва уларга қўшимча қулайликлар яратиш орқали янги иш ўринларини ташкил этишда муайян ишлар амалга ошириб келинмоқда.

Хулоса ўрнида шунини айтиш мумкинки, хотин-қизларни тизимли қўллаб-қувватлаш борасидаги ишларни янада жадаллаштириш учун тадбиркорлик истагида бўлган хотин-қизларга имтиёзли кредит маблағларини ажратиш 2023 йилда тизимли давом эттирилади.

ЙЎЛ БОШИДА ТУРГАН ОДАМ

«Enter Engineering» Компаниялари гуруҳи лойиҳаларининг муваффақиятли амалга оширилишида геодезистлар роли жуда аҳамиятли. Қаҳрамонимиз Фаррух Қоржовов ана шундай маҳоратли мутахассислардан ҳисобланади. Фаррух билан суҳбатлашиб, халқимизнинг ақл ёшда эмас, бошда, деган нақли нечоғли тўғри айтилганига яна бир қарра амин бўлдик.

Ҳа, у ёш бўлишига қарамасдан ўз соҳаси бўйича яхшигина билимга эга. Дастлаб Тошкент геодезия ва картография касб-хунар коллежида касб сир-асорини ўрганган бўлса, кейинчалик Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институтини геодезист-топограф, ер кадастри ва ердан фойдаланиш бўйича тамомлаган. Айтиш кунда «Навоий вилояти бойитиш фабрикаси қурилиши» лойиҳасида меҳнат қилмоқда. Унинг фаолияти билан танишиш асносида қизиқ бир фактга дуч келдик. Яъни у ҳали бу компания ходими бўлмаган пайтларидаёқ жамоа билан бир сафда, елкама-елка меҳнат қилишга улгурган экан.

— 2014 йилда ўқишни битиргач, «Турон Мега Строй» МЖЧга геодезист бўлиб ишга кирдим, — дея ўша кунларни эслайди Фаррух. — Бу корхона ходимлари шартнома асосида турли компаниялар билан ҳамкорлик қиларди. Омадим чолиб, мен айнан «Enter Engineering» лойиҳаларидан бири бўлган «Хумо Арена» муз саройи қурилиши лойиҳасига йўналтирилган ходимлар гуруҳига тушиб қолдим. Кейин худди шу тарзда Қашқадарё вилоятида бунёд этилган GTL заводи қурилишида компания ходимлари билан бирга ишладик. Мен ҳар доим компания ўз ишчилари учун яратган шароитларни кузатар ва уларга ҳавасим келарди. Ўзимни шу компания ходими бўлишимни орзу қилардим. Лекин у даврда мен ҳали ўз касбимнинг барча сир-асорларини тўлиқ ўзлаштирмаган эдим. Балки шу боис ҳужжатларимни бу компанияга топширишга журъат қилмагандирман. Ҳар бир хайрли ишнинг ўз вақти-соати бор, дейишади-ку! Мана, орадан бир неча йил ўтиб, компаниянинг катта ва аҳил жамоасига қўшилдим. Бунини мен мутахассис сифатида ҳам, шахс сифатида ҳам эришган ютуғим, деб биламан.

Қаҳрамонимиз мутахассис сифатида ўзини ҳали йўл бошидан турган одам, деб ҳисоблайди. Олдинда уни жуда кўп малака ошириш ва билим-тажриба орттириш жараёни кутмоқда. Ва шу мақсадда у ўз устида ишлаб, ўқиб-ўрганишдан тўхтамаслигини тилаймиз.

Мавлуда АЗИМОВА.

МАҲАЛЛА ТИББИЁТ ПУНКТИ:
АҲОЛИНИНГ УЗОҒИ ЯҚИН, МУШКУЛИ ОСОН БЎЛДИ

«БИР БЕМОР ОДАМНИНГ ДАРДИГА ДАРМОН БЎЛИБ, УНИНГ СОҒЛИҒИНИ ТИКЛАСАК, ҲАЁТГА ҚАЙТАРСАК, БИЛИНГКИ, БУ БИЛАН БУТУН ОИЛАНИНГ БАХТИНИ, КЕЛАЖАГИНИ ТАЪМИНЛАГАН БЎЛАМИЗ».

Бу фикрни давлатимиз раҳбари кўп бор таъкидлаган. Айтиш керакки, кейинги пайтда мамлакатимизда энг кўп ислохотлар ўтказилаётган тизимлар — таълим ва соғлиқни сақлаш соҳаларидир. Айниқса, коронавирус пандемияси соғлиқни сақлаш тизимидаги асл ҳолатни намоён қилиб, қайси жиҳатларга эътибор қаратиш зарурлигини кўрсатиб берди. Аҳоли саломатлиги таъминланмаса, барча мақсад ва вазифаларга эришиш қийинлиги намоён бўлди.

Бу ҳақда сўз борганда, Президентимиз раислигида ўтган йилнинг март ойида бўлган видео-селектор йиғилишида хавф гуруҳига кирувчи аҳоли, шунингдек, болалар ва ҳомиладор аёлларни мақсадли скринингдан ўтказиш, ҳар бир оилавий поликлиникада кундузги стационар, маҳаллаларда оилавий шифокорлик пунктлари, олис ҳудудларда тиббиёт пунктлари ташкил этиш бўйича аниқ вазифалар белгиланган.

Ана шу вазифалардан келиб чиқиб, **Андижон вилояти** туманларининг бирламчи тиббий муассасага 2 километрдан узоқ бўлган ҳудудларида жойлашган маҳаллаларда тиббиёт пунктлари ташкил этилмоқда. Тиббий пунктларнинг 98 таси махсус контейнерларда ташкил этилган бўлса, 600 дан ортиқ ҳудудда маҳалладаги ташкилотлар биноларидан тиббий пункт сифатида алоҳида хоналар ажратилиб, зарур жиҳозлар билан таъминланди. Бу ишлар натижасида 1,6 миллион нафар киши ўзи яшаётган ҳудудда ташкил этилган тиббий пункт хизматидан фойдаланиш имконига эга бўлди.

2022 йилда Пахтаобод туманида 45 тадан ортиқ тиббиёт пунктлари ташкил этилди. Ўтган йилнинг охирида туманнинг «Дурдиёр», «Тақачилар», «Иттифок» маҳаллаларида янги тиббиёт пунктлари ишга туширилган бўлса, шу кунларда «Андижон» маҳалласида тиббий пункт фаолиятини йўлга қўйиш, кундузи ётиб даволаниш учун аёллар ва эркакларга алоҳида бўлимлар ташкил этиш бўйича ишлар олиб борилмоқда.

Фикримизни **Самарқанд вилояти** маҳаллалари мисолида давом эттирадиган бўлсак, оилавий шифокорлик пункти ва поликлиникалардан олисда жойлашган маҳаллаларда 210 та тиббиёт пункти очилиб, 750 минг нафар аҳолига бирламчи тиббий хизмат яқинлаштирилди. Илгари поликлиникалар ва ои-

лавий шифокорлик пунктларида номигагина кундузги стационар бўлар, у ҳам куннинг иккинчи ярмида деярли очилмасди. Энди эса бу жойларда кун давомида ва кечки пайт ҳам аҳолига керакли тиббий хизмат кўрсатилади.

Каттақўрғон туманидаги олис қишлоқларда 19 та тиббиёт пункти ташкил этилди. Туманнинг Оқтоғ тизмалари этагида жойлашган Олмосвон қишлоғи аҳолиси шу пайтгача тиббий хизматдан фойдаланиш учун 15-20 километр йўл юриб «Мойбулоқ» маҳалласига ёки 30-35 километр масофадаги марказий шифохонага келишга мажбур эди. Одамларга қулайлик яратиш мақсадида қишлоқнинг ўзида тиббий пункт ташкил этилиб, умумий амалиёт шифокори ва ҳамширалар шу ерда иш бошлади.

«Бунёдор» маҳалласи Диринг қишлоғи аҳли шу вақтгача 15-20 километр олисдаги Сув ҳовузи оилавий поликлиникаси хизматидан фойдаланарди. Яқинда бу қишлоқда тиббий пункт фойдаланишга топширилган, аҳолининг узоғи яқин, мушқули осон бўлди.

Айни йўналишдаги ишлар **Сирдарё вилояти** маҳаллаларида кенг қулоч ёзган. Жумладан, Сирдарё туманининг олис ва чекка ҳудуди ҳисобланган бешта маҳалла ҳудудига тўртта 12 метрли, битта 6 метрли кўчма контейнерли маҳалла тиббиёт пункти жойлаштирилди. Натижада тумандаги «Илғор», «Янгиобод», «Қуёш», «Тадбиркор», «Фурқат» маҳаллалари фуқароларини кўпдан буён қийнаб келаётган масалага ечим топилди. Фойдаланишга топширилган, енгил конструкцияли тиббиёт пункти аҳолининг узоғини яқин қилмоқда.

— Бу хайрли ишлардан аҳоли хурсанд, — дейди туман тиббиёт бирлашмаси раҳбари **Санъат Қодиров**. — Чунки бешта ҳудуд аҳолисининг долзарб муаммоси шу эди. Бунга эса ечим топилди. Аҳолига кўрсатилаётган бирламчи

тиббий-санитария ёрдами сифати янада яхшиланадиган бўлди. Пунктларда шарт-шароит яхши. Иссиқ ва совуқ сув, аҳолига бирламчи тиббий ёрдам кўрсатиш учун дори-дармон воситалари бор. Улар кундузги муолажаларни шу ерда, ҳеч қаерга бормай олаверади.

Боёвут тумани тиббиёт бирлашмасига қарашли Садриддин Айний номли маҳаллада жойлашган 6-оилавий шифокорлик пункти негизида маҳалла тиббиёт пункти фаолияти йўлга қўйилди. «Дўстлик» маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида истиқомат қилаётган аҳоли 7-8 чақирим узоқликда жойлашган 6-оилавий шифокорлик пунктига бориб маслаҳат олаётган эди.

— Узоқ масофа жуда ноқулайликларни келтириб чиқараётган эди, — дейди **маҳалла фаоли Омон Сатторов**. — Муолажа олиш учун анчагина йўл юрардик, ёгингарчилик бўлганда, қиш-қировли кунларда овораю сарсон бўлардик. Энди узоққа бормаймиз. Маҳалла-миздаги тиббиёт пунктида фаолият кўрсатадиган оила шифокори ва патронаж ҳамшира шу ҳудудда истиқомат қилаётган 1 100 нафар фуқарога хизмат кўрсатади.

Худди шундай, «Муқимий», «Бобоюрт», «Навбаҳор», «Ўзбекистон», «Янгибўстон» ва «Янгиобод» маҳалла фуқаролар йиғинлари аҳолиси анча йилдан буён тиббий хизмат масаласида қийналарди. Президент эътибори ва топшириғидан сўнг бу масалага ечим топилди. Ишга тушган ва

фаолиятини бошлаган маҳалла тиббиёт пунктлари бу масалаларнинг оқилона ечими бўлди.

Хоразм вилояти Хива туманининг 10 та чекка, олис бўлган маҳаллаларида тиббий пунктлар жойлаштирилди. Яқинда «Аваз Дунак» ва «Қумёп» маҳаллаларида шундай шифо масканлари очилди. Ушбу маҳаллаларда тиббиёт пунктининг очилиши аҳолининг тиббий хизмат олишида қулайликлар яратиб, маҳаллада истиқомат қилувчи аҳолининг 10-15 км. узоқда жойлашган поликлиникага бормасдан тиббиёт пунктида бирламчи тиббий санитария ёрдами олиш имконини беради.

Бухоро вилояти Қорақўл туманидаги «Дарғабоғи» маҳалла фуқаролар йиғинида яшовчиларнинг бир ташвиши енгиллашди. Улар тиббий хизматга эҳтиёж сезишгудек бўлишса, энди шундоқ қўл чўзса етгулик масофада жойлашган тиббий муассасага мурожаат қиладилар.

Гап шундаки, бу ерда маҳалла тиббиёт пункти фаолияти йўлга қўйилди. Уч минг нафардан зиёд аҳоли истиқомат қилаётган ҳудудда шундай масканга анчадан буён эҳтиёж бор эди. Шу боис 59-оилавий поликлиниканинг филиали сифатида иш бошлаган тиббий пункти очилиши барчага байрамона кайфият бағишлади. Маълумотларга қараганда, Бухоро вилоятидаги 120 та маҳаллада худди шундай тиббиёт пунктлари фаолияти йўлга қўйилади.

Бугун тиббиётдаги энг муҳим масалалардан бири – бирламчи тиббий хизмат кўрсатиш сифатини ошириш. Тўғри-да, жонимиз оғриси, вужудимизда бирор ўзгариш сезсак, аввало ўзимиз яшаб турган жойдаги шифохонага мурожаат қиламиз, оилавий шифокорга учрашамиз. Кейин унинг тавсияси асосида даволанамиз ёки тегишли муассасага мурожаат қиламиз. Шунинг учун бугун тиббиётдаги ислохотларда бирламчи тиббий хизматга ҳар қачонгидан кўп эътибор қаратилмоқда.

Мухбирларимиз.

БИЛАСИЗМИ?

ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ УЧУН МАТБАА МАҲСУЛОТЛАРИ ХАВФСИЗЛИГИ ТАЛАБЛАРИ

Ҳукумат қарори билан Таълим муассасалари учун матбаа маҳсулотлари хавфсизлиги талабларини белгилашнинг умумий техник регламенти тасдиқланди.

Регламент фойдаланувчиларнинг ҳаёти ва соғлиғини сақлаш, атроф муҳитни муҳофаза қилиш, шунингдек, истеъмолчиларнинг чалғишига олиб келувчи ҳаракатларнинг олдини олиш

мақсадида ишлаб чиқилган. Жумладан, умумий ўрта таълим ва ўрта махсус ҳамда профессионал таълим учун ўқув нашрларида тор ёзиладиган шрифтлар қўллаш мумкин эмас. Шунингдек, таълим муассасалари

учун матбаа маҳсулотларида газета қоғози ва ялтироқ қоғоздан фойдаланишга йўл қўйилмайди. Ёш тоифасига қараб нашрлар:

- 1-4-синфлар;
- 5-9-синфлар;
- 10-11-синфларга

мўлжалланади. Нашр вазни дарсликлар учун:

- 1-4-синфлар учун 300 грамдан;
- 5-6-синфлар учун 400 грамдан;
- 7-9-синфлар учун 500 грамдан;
- 10-11-синфлар учун эса 600 грамдан

ошмаслиги керак. 1-4-синфлар учун адабиётларда рангли бўёқлар, шрифтни белгилаш, чизилган шрифтлар, кўп устунли териш қўлланилмайди. Регламент расман эълон қилинган кундан эътиборан 6 ой ўтгач амалга киритилади.

АРХЕОЛОГИК МАНЗИЛГОҲНИ САҚЛАБ ҚОЛИШ ЗАРУР

БУ ОРҚАЛИ ТУРИСТЛАР ОҚИМИ КЎПАЯДИ, ИЗЛАНУВЧИЛАРГА ҚУЛАЙ ШАРОИТЛАР ЯРАТИЛАДИ,
ЭНГ МУҲИМИ, ЖАҲОН АФКОР ОММАСИГА ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЯНА БИР ТАРИХИЙ МАНЗИЛГОҲИ ҲАҚИДА МАЪЛУМОТ БЕРИЛАДИ

Биздан қадимги даврларда яшаб ўтган авлодларимиз ҳозиргидек тўкин-сочинликда яшамаган. Ўзаро қирғин-барот урушлардан, сиёсий-иқтисодий курашлардан ҳоли бўлишмаган. Ёзув-чизув анча кейин ривожланган, уларнинг ҳаётлари тўғрисида, қадимги замон қишлоқ тарихига фақат археологик изланишлар натижаларидан фойдаланибгина маълумотлар олиш мумкин.

ТОШКЕНТДА ОДАМЛАР ҚАЧОНДАН ЯШАГАН?

Тошкент шаҳрининг Бўзсув қирғоқларида, шу жумладан, «Қўшилиш» манзилгоҳида одамлар, археологлар сўзи билан айтганда, бундан ўн минг йиллар давомида яшаб келишган ва ўз маҳаллий қабилалари билан доимо мулоқотда бўлишган. Улар термачилик, овчилик (ҳайвон, балиқ, қушлар) билан кун кечиришган. Қадимги бу одамлар жарликлар, тўқайзорлар ёқасида истиқомат қилишган.

ФАКТ: бу манзилгоҳнинг «Қўшилиш» деб номланишига асосий сабаб — худди шу ерда қишлоқ яйлов ерлари тугаб, анҳор суви ва унинг оқовалари тўпланиб, Бўзсув каналига қуйилган.

Тарихий маълумотларга кўра, «Қўшилиш» манзилгоҳида яшаган одамлар тошлардан йўниш орқали ишлатиладиган буюм-қуроллар ясаган. Ҳамма меҳнат қуроллари (қирғичлар, искана, ўроқ, ранда, пичоксимон қуроллар ва б.) майда тош парчалари, қисман пластинкалардан тайёрланган. Ихчам учбурчак меҳнат қуроллари ҳам учрайди.

Меҳнат қуроллари тузилиши бошқа манзилгоҳлардан топилган қуроллар билан солишти-

рилганда, уларнинг Обишир-I ва Обишир-V, Марказий Фарғона манзилгоҳлари, Ашиқўл (II ва III), Тайпак-I ва Мачай ғоридаги, Шанидара, Палегавра, Камарбанда материаллари билан ўхшашлиги аниқланган. Шунингдек, тиғининг пакки пичоқ каби ўткирлиги, қуролларнинг чети кенг, ёйсимон ишланиши Эль-Амарнинг Натифия манзилгоҳидагиларга мос келади. Бу каби қуроллар Самарқанддаги юқори палеолит манзилгоҳида ҳам учраган. **Олимлар хулосасига кўра, «Қўшилиш» манзилгоҳи буюм-қуроллари бошқа манзилгоҳлардан топилганларга нисбатан қадимийроқ ва соддароқ.**

Манзилгоҳнинг катта аҳамиятга эга бўлган жиҳатларидан яна бири шундаки, олимлар Мезолит давр қабилалари ов қилиш ва мева териб кун кўришган, деган фикрга келган бўлса, археологлар мазкур манзилгоҳда уйда боқилган, яъни хонакилаштирилган сигир ва буқанинг қолдиқларини топишган. Демак, бу ерда яшаган одамлар чорвачилик билан шуғулланган ва йирик шохли, майда туёкли моллар, от ва туялар кўпайтирилиб, чорвачиликда катта ютуқларга эришган.

Юқоридагилардан хуло-

са қилиш мумкинки, манзилгоҳнинг ёши 12-9 минг йилликларга тенг. Айнан шу йиллардан бошлаб Тошкент воҳасининг бу ҳудудида одамлар узлуксиз яшаган.

ТУРИСТЛАР ТАШРИФИ УЗИЛМАЙДИ

Бугунги кунга келиб, ҳудуди текисланиб, йўқотилаётган жарликларда «Қўшилиш» манзилгоҳини тарихий муҳим жой сифатида сақлаб қолиш, тарих, археология, зоология, экология ва бошқа йўналишда ўқиётган талабаларнинг, қолаверса, туристларнинг ташрифини эътиборга олган ҳолда, бу ерда очиқ ва ёпиқ залларга эга музей ташкил этиш зарур.

Тошкент шаҳар ва Учтепа тумани ҳокимликлари Бўзсув дарёси қирғоқларини замонавийлаштириш мақсадида 2023-2024 ва ундан кейинги йиллардаги иш режаларида «Қўшилиш» манзилгоҳига алоҳида эътибор қаратиши, бу ерда алоҳида кўргазма ташкил этиши керак.

Бунда бир қатор жиҳатларга эътибор қаратиш мақсадга мувофиқ:

Биринчидан, Бўзсув канали водийсида одамлар милoddан аввалги 12-9 минг йилликлар-

да тош ва суяклардан ясалган қуроллар орқали ҳайвонларни овлагани, ёзда чайла-супаларни, куз-қишда яна ғорларни, ертўлаларни бошпана қилиб яшаганига ўрғу бериш;

Иккинчидан, ҳудуднинг иқтисодий ва маданий томонларини кенгроқ ёритиш мақсадида табиатига, яъни чакалакзор, ўрмонзор, жарлик, катта-кичик ҳайвонот дунёсига кенг ўрин бериш;

Учинчидан, табиат ўзгаришларини инобатга олиб, «Қўшилиш» манзилгоҳи яқинида оҳақтош кони борлигига эътибор қаратиш лозим.

Умумий хулоса шуки, юртимиз тарихида муҳим аҳамият касб этувчи ушбу археологик манзилгоҳни сақлаб қолиш зарур. Бу борада янада кенгроқ ўрганишлар олиб бориб, «Қўшилиш»нинг тарихий аҳамиятини очиб бериш мумкин. Бу орқали туристлар оқими кўпаяди, изланувчиларга қулай шароитлар яратилади, энг муҳими, жаҳон афкор оммасига Ўзбекистоннинг яна бир тарихий манзилгоҳи ҳақида маълумот берилади.

Абдурашид АБДУЛЛАЕВ,
Иқтисод фанлари номзоди,
Учтепа туманидаги «Катта Қаъни» маҳалласи фаоли.

БИЛАСИЗМИ?

ЭНЕРГЕТИК ИЧИМЛИКЛАР РЕКЛАМАСИДА НИМАЛАР ТАҚИҚЛАНАДИ?

Қонунчиликка асосан, энергетик ичимликлар рекламасида қуйидагилар тақиқланади:

- соат 7:00 дан соат 22:00 га қадар энергетик ичимликларни телевидение ва радио орқали реклама қилиш;
- ташқи реклама ва ахборот объектлари (конструкциялари) орқали энергетик ичимликларни реклама қилиш;
- энергетик ичимликлар

намуналарини вояга етмаганлар ўртасида реклама қилиш мақсадида бепул тарқатиш;

- вояга етмаганларга энергетик ичимликларни реклама қилиш;
- асосан вояга етмаганлар учун мўлжалланган

тадбирларга ҳомийлик қилиш, агар бунда энергетик ичимликларнинг номидан, товар белгисидан (хизмат кўрсатиш белгисидан) ёки тасвиридан фойдаланиладиган бўлса;

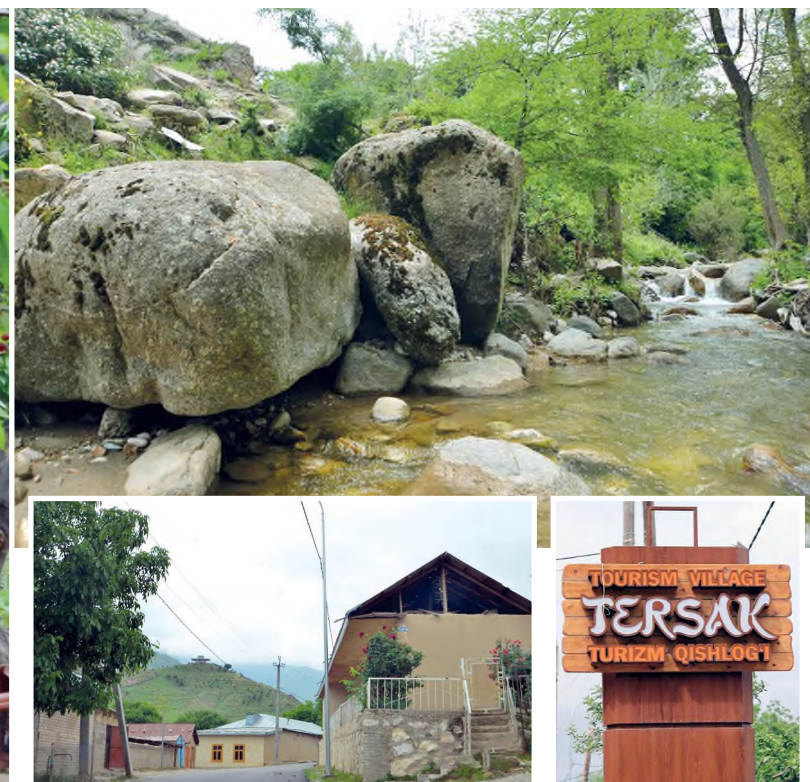
- вояга етмаганлар орасида энергетик ичимликларнинг номидан,

товар белгисидан (хизмат кўрсатиш белгисидан) ёки тасвиридан фойдаланилган товарларни (футболкалар, бош кийимлар, ўйинларни ва бошқаларни) тарқатиш, шу жумладан сотиш;

- асосан болалар ва ўсмирлар учун мўлжалланган босма

нашрларда, шунингдек тиббиёт, спорт ва таълим муассасаларида ҳамда ташкилотларида энергетик ичимликларни реклама қилиш;

- энергетик ичимликлардан фойдаланилган ҳолда рағбатлантирувчи акциялар ўтказиш.

ТУРИЗМНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА ОИД ДАСТУРЛАРДА РЕСПУБЛИКАДА 135 ТА ТУРИЗМ ҚИШЛОҚЛАРИ ТАШКИЛ ЭТИЛИШИ БЕЛГИЛАНГАН БЎЛСА, УЛАРНИНГ 11 ТАСИ УРГУТДАДИР

Туризм — аҳоли бандлиги ва фаровонлигини оширишга хизмат қиладиган соҳа. Шу боис жойларда туризм қишлоқлари, туризм маҳаллалари ташкил этилмоқда. Ургут туманидаги «Терсак» маҳалласи туризм қишлоғи, деб эълон қилингани кўпчиликлари маълум. Айтиш керакки, мазкур ҳудуднинг чиройли табиати, ўзига хос об-ҳавоси, тоғли ҳудудларда жойлашган уйлар чиройли манзарани ҳосил қилади.

Қишлоқ аҳли билан суҳбатлашганимизда, уларнинг ҳамқишлоғи, француз тили ўқитувчиси бўлиб ишлаган Қўйсин ака туфайли бу ерга хорижликлар дам олиш, табиатдан баҳраманд бўлиш учун кела бошлаган экан. Бу яхши ташаббус қишлоқдошларга ҳам «юқиб», аста-секин маҳаллада меҳмон уйлари пайдо бўлган. Маҳалла туризм қишлоғи, деб эълон қилинган, бу ерда меҳмон уйлари сони 25 тага етди.

Мисол учун, Офийат опа Худойбердиева номига ташкил этилган меҳмон уйи бир вақтнинг ўзига 10 нафаргача меҳмонни қабул қилиши мумкин. Меҳмон уйи боғнинг ичида жойлашган бўлиб, атрофдаги яшиллик, боғдаги сархил мева-лар, гуллардан баҳраманд бўлиш мумкин. Боғ адоғида қурилган ҳовуздаги балиқларни томоша қилиш баробарида, унинг устига қурилган супада ҳордиқ чиқариш, хорижлик меҳмонлар учун ўзбекона таомларни уй эгалари билан биргаликда тайёрлаш, оилалардаги қадриятларни кўриш, бир сўз билан айтганда, бу меҳмон уйларида соф ўзбекона ҳаёт тарзини ҳис қилиб кўриш мумкин.

Туризмда айнан шу йўналиш эътиборли эканини соҳа мутасаддилари яхши билишади. Аммо Терсакдаги меҳмон уйлари билан бир нечта эгаси билан суҳбатлашганимизда, уларга ҳатто имтиёзли кредит ажратилмаган экан. Боз устига, қишлоқ ўртасидан ўтувчи катта сой устидан қурилган кўприкни меҳмон уйлари билан бирининг эгаси ўз маблагини ҳисобига ҳашар билан қурганини билдик. Гарчи маҳаллага кириш йўлига асфальт ётқизилган бўлса-да, тоғли йўл бўлгани учун ички йўлларда юриш нафақат ноқулай, балки хавфли ҳам.

7 200 нафар аҳоли истиқомат қиладиган мазкур маҳаллага марказлашган сув тармоғи энди тортиляпти, ҳозирда аҳоли қудук

қазиб, булоқ сувидан фойдаланади, электр масаласида муаммолар йўқ, аҳоли газ баллони ишлатади.

Айтиш керакки, Ургут вилоятдаги йирик туманлардан бири бўлиши баробарида иқтисодий салоҳияти мустаҳкам. Туман Самарқанд вилоятининг жанубий-шарқий томонидаги тоғлар этагида, денгиз сатҳидан тахминан 1000 метр баландликда жойлашган. Бир томондан Қашқадарё вилояти, бир томондан қўшни Тожикистон Республикаси билан чегарадош.

Бу ерда нафақат хорижий, балки маҳаллий туристларни қизиқтирадиган қатор масканлар бор. Мисол учун, Ургут шаҳрининг шарқ томонидаги Ғўс қишлоғида жойлашган Ғавсул Аъзам зиёратгоҳи, чинорлар билан ўралиб, юқориси тоғлар билан тутшиб кетган, баъзи манбаларга кўра, минг ёшли чинорлари мавжуд Чорчинор зиёратгоҳлари бугун таъмирланиб, зиёратчиларнинг доимий масканига айланган.

Шунингдек, Ургутда ноёб табиат гўзалликлари билан мужассам этган тоғли, ўрганиш талаб этиладиган, сайёҳларга шароит яратишга муҳтож қатор ҳудудлар мавжуд. Хусусан, Амир Темур барпо этган боғлардан бири Боғи жаҳоннома, Самарқанд шаҳрининг жанубида, «Тошкент-Термиз» йўли ёқасида жойлашган, қалин дарахзорлар орасидаги сўлим ва гўзал бир маскан, шунингдек, баланд тоғлар орасида жойлашган «Яхдон» ғорини сайёҳлар тоғ йўллари билан баландлаб, машҳур Аллаёрон чўққиларининг бутун маҳобати билан томоша қилишлари мумкин.

Шундай ғорлардан яна бири — Қоратепа қишлоқ фуқаролар йиғинига қарашли Омонқўтон қишлоғидаги тоғлардан бирида мавжуд. Ўз вақтида ғор текширилганда, экспедиция аъзолари ғорнинг фақатгина 1 076 метр узунликдаги қисмига қадар бора

олишган. Қолаверса, кулолчиликни давом эттираётган 17-авлод вакиллари, моҳир табиркорлари каштадўзлар, тўндўзлар маҳаллалари, республиканинг барча вилоятларидан келадиган йирик бозор бу ерга сайёҳларни жалб қилиш имконини беради.

Ҳақиқатан ҳам, бу ҳудудга Яратган меҳр билан ўз неъматларини улашганига ишонгинг келади. Сабаби, юқорида таъкидланган тарихий ҳудудлари, чиройли манзаралари қаторида туман яна бир катта бойлик — табирли, йўқдан бор қила оладиган салоҳиятли одамлари билан ном қозонган. Бу ерда саховатли инсонлар бирлашиб, ўз хисобидан масжид, мактаб, ҳатто тиббиёт муассасалари қурдирган. Афсуски, айнан шу салоҳиятдан туризм масаласида етарлича фойдаланилмаганини кўриш мумкин. Бугунги кунгача юқорида номлари келтирилган, баҳаво тоғли ҳудудларда сайёҳларга етарлича хизмат кўрсата оладиган меҳмонхона қурилмаган ҳатто.

Туман ҳокимлигининг маълум қилишича, «Натурал Драй Фруитс» хусусий корхонаси томонидан Қоратепа сув омбори ҳудудида экотуризмни ривожлантириш ва меҳмонхона хизмати, дам олиш масканлари ташкил этилади. Шунингдек, «Замин тревел» МЧЖ томонидан «Омонқўтон» маҳалласи ҳудудида жойлашган собиқ «Дўстлик» болалар соғломлаштириш оромгоҳи бино-иншооти ўрнида туризм зона, меҳмонхона ҳамда ёзги болалар оромгоҳи очилади. «Иштихон Голд Грапес Эксперт» МЧЖ томонидан инвестициявий ва ижтимоий мажбуриятлари белгиланган ҳолда замонавий хусусий клиника, сихатгоҳ ҳамда нуронийлар масканлари ташкил этилиши кўзда тутилган.

Айтиш керакки, интернетдаги кидирув хизматлари орқали Ургут бўйича кидирувга берсангиз,

юзлаб маълумотларни тавсия қилади. Улар орасида юртимиздаги энг йирик сайёҳлик фирмалари томонидан ташкил этилган йўналишлар орасида Ургут алоҳида ўрин олган. Қолаверса, туман юқорида таъкидлаганимиздек, биргина йўналиш эмас, балки ҳам зиёрат, экологик, тоғ, дам олиш, тиббий туризм, ҳунармандчилик каби бир нечта йўналишларни ўзида жамлаган ҳудуд саналади. Туризмни ривожлантиришга оид дастурларда республикада 135 та туризм қишлоқлари ташкил этилиши белгиланган бўлса, уларнинг 11 таси Ургутдадир.

Агар чуқурроқ ўйлаб кўрадиган бўлсак, тарихий обидалари билан етти иқлимга машҳур Самарқанд туризми ҳам ҳукумат миқёсида эътибордан (логистика, солиқ имтиёзлари ва ҳоказо) сўнггина сайёҳларни жалб этишда қатор натижаларга эришди.

Бизнингча, ҳар бир қишлоғи сайёҳларни қизиқтирувчи Ургут тўлиғича туризм туманига айлантирилиши ва намуна сифатида кўрсатилиши керак. Бу эса комплекс тарзда ёндашувни, туризм соҳаси мутасаддилари, олимлар ва бошқа, етакчи экспертлар билан ҳамкорликда, ўзига хос дастур асосида ишлашни талаб этади. Қадимийлиги, ҳунармандчилиги, ўзига хос анъаналарию зиёратгоҳлари билан машҳур бу туман шундай мақомга эришиди.

Қолаверса, жуда гўзал тоғ манзаралари мавжуд туман ўзимизда бўлгани ҳолда самарқандликларнинг бошқа вилоятларга бориб дам олишлари, тўғрироғи, пул сарфлашларини қандай тушуниш мумкин? Ушбу тоғ ҳудудларида йирик дам олиш масканлари қурилиши нафақат туман, балки вилоят иқтисодига фойда келтиради-ку, шундай эмасми?

Гулрух МЎМИНОВА,
журналист.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти Администрацияси ҳузуридаги
Ахборот ва оммавий
коммуникациялар
агентлиги томонидан
2019 йил 24 сентябрда
0019 рақами билан давлат
рўйхатидан ўтказилган.

Бош муҳаррир
Бахтиёр АБДУСАТТОРОВ

Ижодий гуруҳ:
Санжар ИСМАТОВ,
Хайрулло АБДУРАҲМОНОВ

Дизайнер:
Абдулазиз АҲМЕДОВ

Mahalla

Маҳалла ва нуронийларни қўллаб-қувватлаш вазирлигининг ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий газетаси

МУАССИС:
«Mahalla» nashriyot-matbaa uyi» МЧЖ

Таҳририят манзили:
Тошкент шаҳри, Мустақиллик
шоҳ кўчаси, 59-уй.
Индекс: 100192
Телефонлар:
Қабулхона: 71 233-39-89,
Обуна бўлими: 71 233-10-92.
Баҳоси келишилган нархда.
Нашр кўрсаткичи: 148

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик
компанияси босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили: Тошкент шаҳри
Буюк Турон кўчаси 41-уй.
Ўлчам — А3, 4 босма табоқ.
8 430 нусхада чоп этилди.
Буюртма №: Г-118
Газета таҳририят компьютер марказида
саҳифаланди ва офсет усулида босилди.

